

Upisništvo: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Inzeratni oddelki: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5 — Telefon št. 31-23, 31-24
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Kafarna: na Ljubljansko pokrajino pri polju
Izvoznik: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5. — Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Italije: in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

IZKLUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje in K. R. Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izjava vsak dan samo ponedeljek
Narodna tiskarna mesečno Lir 12.—
in inozemstvo po Lir 22.80

Uredništvo:
Ljubljana, Pucničjeva ulica št. 5, telefon
31-22, 31-23, 31-24
Rokopisi se ne vračajo

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

I successi dell'arma aerea

17 velivoli nemici abbattuti, una petroliera affondata —
Violenti attacchi contro Malta

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 4 aprile il seguente bollettino di guerra n. 672:
In Cirenaica puntate esploranti avversarie hanno incontrato la pronta reazione dei nostri reparti avanzati che dovunque hanno respinto il nemico, infliggendogli perdite in uomini e mezzi.
L'arma aerea è stata particolarmente attiva e ha riportato considerevoli successi. In un'azione a volo radente contro colonne di automezzi britannici nella zona di Bengheda alcune decine di velivoli sono state incendiate o gravemente danneggiate. Nostri cacciatori affrontavano una formazione inglese di numero più che doppio. In una serie di duelli aerei, nei quali l'audacia e la perizia dei nostri piloti ancora una volta rifulgarono, 6 Curtiss venivano abbattuti e

altrettanti efficacemente colpiti. Cinque altri apparecchi sono stati distrutti da aviatori germanici. Un nostro velivolo non è rientrato.

La linea ferroviaria Alessandria—Marsa Matruh è stata centrata e in più punti interrotta da nostri bombardieri.

Sono continuati violenti attacchi di reparti aerei dell'Asse contro le attrezzature belliche dell'isola di Malta nel cui cielo l'aviazione inglese ha perduto in combattimento con la caccia germanica 6 apparecchi.

Nel Mediterraneo occidentale un nostro sommergibile comandato dal tenente di vascello Paolo Monetti ha riuscito dopo lungo, vittorioso inseguimento a silurare e affondare una petroliera di medio tonnellaggio diretta a Malta.

Uspehi osnega letalstva

17 sovražnih letal sestreljenih, ena petrolejska ladja
potopljena — Siloviti napadi na Malto

Glavni stan italijanskih Oboroženih Sil je objavil 4. aprila naslednje 672. vojno poročilo:

V Cirenaiki so sovražni izvidniški oddelki pri svojih sunkih naleteli na takojšnje reakcije naših prednjih čet, ki so povsod odbile sovražnika ter mu prizadele izgube in materialno škodo.

Letalske sile so bile posebno intenzivno na delu in so dosegle znatne uspehe. Pri nekem napadu v nizkem poletu na kolone britanskih motornih vozil na področju pri Benghedu je bilo zažganih ali hudo poškodovanih večkrat po deset vozil. Naši lovci so se spopadli z oddelkom angleških letal, ki je bil po številu dvakrat močnejši. V vrsti letalskih spopadov, v katerih sta se še enkrat izkazali drznost in izkušnost naših pilotov, je bilo sestreljenih 6 letal tipa Curtiss, prav toliko pa jih je bilo učinkovito zadetih. Pet nadaljnjih letal so sestrelili nemški letalci. Eno naše letalo se ni vrnilo na svoje oporišče.

Naši bombniki so napadli železniško prago Aleksandrija—Marsa Matruh in jo na več krajih prekinili. Nadaljevali so se tudi silni napadi osnih letalskih oddelkov na vojaške naprave na otoku Malto. Nad njo so angleške letalske sile v spopadih z nemškimi lovci izgubile 6 aparatov.

Na zapadnem Sredozemskem morju je podmornica pod poveljstvom mornarskega poročnika Pavla Monettiha po dolgem in uspešnem zasledovanju torpedirala in potopila srednje veliko petrolejsko ladjo, ki je bila na poti na Malto.

Neprestani letalski napadi na Malto

Stockholm, 4. aprila d. V petek je nemško letalstvo brez prestanka ves dan silovito bombardiralo vojaške naprave na otoku Malto. Kakor javljajo iz Londona, je bilo tamkaj v petek ponoči objavljeno uradno poročilo, ki pravi da se nemška letala od konca četrtka pa do petka zvečer brez prestanka napadala otok Malto. V angleškem poročilu je rečeno, da pri teh napadih niso Nemci uporabljali samo bombnikov in bojnih letal, marveč tudi strmoletne bombnike. Britanska protiletalska obramba je bila ves dan zaposlena.

Dva parnika pogodena v tobruški luki

Berlin, 4. aprila d. S pristojnega nemškega mesta so objavili, da so nemški strmoletni bombniki v četrtek tik pred tobruško luko napadli britanski tovorni parnik. Ena izmed 500 kg težkih bomb je parnik direktno pogodila, dočim je več drugih bomb eksplodiralo tik ob njem in povzročilo na njem veliko škodo. Drugi britanski tovorni parnik srednje tonaže, ki je bil zasidran v notranjosti tobruške luke, so nemški strmoletniki dvakrat zaželi v polno. Po bombnih eksplozijah so na krovu ladje izbruhnili požari.

Položaj na vzhodni fronti

Nemške čete prehajajo iz obrambnih bojov v ofenzivo

Berlin, 4. aprila d. Dodatno k včerajšnjemu nemškemu vojnomu poročilu so se z merodajnega mesta v Berlinu zvedele nadaljnje podrobnosti o položaju na vzhodnem bojišču, ki dopuščajo naslednjo sliko:

Cepprav nemško uradno vojno poročilo od petka le malo govori o vzhodnem bojišču, se je vendar zvedelo, da nemške oborožene sile tamkaj zmerom bolj stopnjujejo svoje ofenzivne operacije. Nemška obramba nikjer nima več zgolj defenzivnega značaja in sicer sedaj tem manj kakor kdaj prej. Poročila z vseh odsekov vzhodne fronte javljajo, da nemške čete ne odbijajo samo boljševiških napadov, marveč prehajajo vedno znova v protinapade s svojih prvotnih postojank in se vračajo z ujetniki in bogatim vojnim plenom. Nemške čete so v teh akcijah zasledile že mnogoštevilne nove kraje. Sovjeti svetu ne morejo več prikriti, da se je izjalovila njihova zimska ofenziva. Tako n. pr. poročila »Exchange Telegraph« iz Moskve z datumom od 1. aprila da so sovjetsko vrhovno vojno poveljništvo nič ne komentira dejstva, da Rusom ni uspelo zavojati izgubljene ozemlja. Ta značilna ugotovitev se zelo razlikuje od prejšnjih bombastičnih poročil o velikih sovjetskih zmagah, obkolitvah nemških armad in obleganju velikih mest. Samo britanska propaganda, ki zmerom caplja za drugimi, položaja še ni spregledala. Britanska propaganda slej ko prej razširja izmišljene vesti, ki govorijo o silnih borbah v odsekih, kjer vlada absolutna mir in o sovjetskih prodorih na mestih, kjer so bili nasprotno nemški napadi nad vse uspešni.

Kar se tiče vremenskih razmer na vzhodnem bojišču, se lahko reče, da se v južnem odseku nadaljuje odjuga. Morski tok odnaša. Na osrednjem odseku fronte se je led na rekah pričel lomiti.

Obstreljevanje ladij v Rokavskem prelivu

Berlin, 4. aprila d. S pristojne nemške vojaške strani javljajo, da je v noči pred petkom nemška obalna baterija ob Rokavskem prelivu iz razdalje približno 20 km obstreljevala britansko ladjo, ki je plula skozi Rokavski preliv. Tisti čas je večje število britanskih parnikov plulo tisto ob jugovzhodni angleški obali in vse to ladje je bilo izpostavljeno ognju nemških daljnostrelnih baterij, ki so dosegle izvrstne zadetke med sovražnikovim brodomorjem.

Potopljen britanski rušilec

Stockholm, 4. aprila d. V zvezi z včerajšnjim poročilom britanske admiraltete o potopitvi nadaljnega britanskega rušilca se je naknadno zvedelo, da je potopljeno rušilec »Heythrop« pripadalo razredu rušilcev »Hunt« in je imel 904 tone. Njegov

Potopljeni ameriški vojni ladji

Lizbona, 4. aprila d. Šele sedaj se je zvedelo, da je o priliki potopitve ameriške letalske matične ladje »Langley« zgubilo življenje 700 mornarjev in častnikov te vojne ladje. Oskrbovalna ladja »Pecos« je namreč vzela na krov preživelo posadko z »Langley« in ko je bil nato potopljen tudi »Pecos«, sta obe moštvi našli smrt v valovih.

S finskega bojišča

Helsinki, 4. aprila d. O položaju na finskem bojišču javlja petkovo finsko vojno poročilo, da je finsko toponištvo na ožini Aunus doseglo uspešne zadetke na sovražnikove postojanke in na vlak ki je običal na železniški progi. Neki finski oddelki je vdr med sovražnikove postojanke in uničil več podzemeljskih zaklonišč. Močna sovjetska izvidniška skupina, ki je v tem odseku hotela prodreti preko čede, je bila uničena. Na južnem delu finske fronte je finsko toponištvo uničilo zidane sovražnikove poljske postojanke in prizadelo sovražnikovo hudo izgube. Na dveh drugih mestih so Finci odbili nadaljnje sovjetske izvidniške napade, pri čemer je sovražnik pustil na bojišču 50 mrtvih.

Žrtve letalskih napadov v Franciji

Pariz, 4. aprila d. Po dokončnih podatkih je bilo ugotovljeno, da je francoski letalski napad preteklo sredo na britansko mesto Boulogne sur mer zahteval 40 smrtnih žrtev. 60 oseb je bilo lažje ali težje ranjenih.

Ves pariški tisk ogorčeno obsaja britanski napad na mesto, ki je povsem civilnega značaja in brez slehernega vojaškega pomena. Napad, ki ni Angležem nič koristil, je zahteval nad 100 človeških žrtev. Angleške bombe so med drugim pogodile tudi neko šolo, v kateri je bilo ubitih 14 otrok. Med drugimi javnostmi postopaj je bila hudo poškodovana tudi neka bolnišnica.

Sestanek japonskih poselnikov v Berlinu in Ankari

Ankara, 4. aprila d. V japonskih krogih v turški prestolnici se je zvedelo da namerala japonski poslanik v Ankari, Kori-kara v kratkem potovati v Sofijo, kjer se bo bržkone sestel s svojimi poselniki tovarišem v Berlinu generalom Ošimo.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

JAPONSKI SUNEK PROTI INDIJI

Po izkrcanju v Akyabu so Japonci samo še 500 km daleč od Kalkute in le 100 km od indijske meje

Berlin, 4. aprila. V četrtek zjutraj se je 8000 Japoncev izkrcalo v Akiyabu, veliki luki ob vzhodni obali Bengalskega zaliva. Japonске čete so se pripeljele z nekaj parniki, ki jih je spremljala eskadra rušilcev. Rušilci so pričeli obstreljevati sovražne obrambne postojanke, specializiran oddelki pa so se s čolni pripeljali na kopno. Pri tem niso našli nikak večji odpor. Kmalu so bili gospodarji mesta ki šteje 400.000 prebivalcev in ki spada med najvažnejša mesta ob bengalski obali. Tudi letališče in letalsko pristanišče v Akiyabu, kjer so si Angleži in Američani uvedli veliko oporišče za svoje hidroavione, je bilo kmalu v posesti Japoncev. Japonске sile so sedaj v zračni črti še 500 km daleč od Kalkute in 140 milj od izliva Gangesa. Japonске čete že prodirajo v notranjost dežele proti cesti iz Birme, po kateri imajo angleške sile, ki so se umaknile iz Proma, edino zvezo z indijskim zaledjem.

Medtem se angleške sile iz Proma umikajo proti Mandalayu. Brzi oddelki japonsko-kitajске vojske jih zasledujejo. Prodrla so že preko reke Iravadi. Ob obali pa prodirajo Japonci na eni strani v smeri proti prelazoma nad Promejem pri Taung-gu, 200 km severno od Promeja, na drugi strani pa vzdolž obale proti Anu.

Kakor ugotavljajo švicarski listi, so japonske oborožene sile le še 100 km oddaljene od indijske meje. Večji oddelki japonske vojske že prodirajo iz Akiyaba proti njej. Japonci nameravajo v Akiyabu urediti veliko letalsko oporišče, odkoder bodo lahko japonska letala napadala Indijo. (Ultimate Notizie).

Angleški poraz pri Promeju

Sanghai, 4. apr. d. Poročila iz New Delhija ne prikrivajo več hudega zavestnega poraza pri Promeju, ki je zlomil glavno britansko obrambo pred nadaljnjim japonskim prodorom proti Mandalayu. V včerajšnjem britanskem poročilu o vojaškem položaju v Birmi je rečeno, da so bile zavestne čete zaradi izredno močnega japonskega pritiska južno od mesta Prome prisiljene zapustiti tamkajšnje postojanke.

Indija na razpotju

Crippsova misija je naletela na skoro nepremostljive ovire

Sanghai, 4. aprila d. Izvršni odbor vseindijskega kongresa je imel v petek dopoldne kratko sejo. Kakor javljajo iz New Delhija, je po zaključku sestanka predsednik kongresa Azad izjavil predstavnikom tiska, da odločitve izvršnega odbora kongresa in vsebina odgovora, ki je bil izročena Staffordu Crippsu, za sedaj še ni bila objavljena. Danes se je kongres ponovno sestel k seji, na kateri bo razpravljal o volikem načrtu za obnovo Indije. Kar se tiče nameravanja sestanka s britanskim generalom Wavellom, je predsednik kongresa Azad izjavil, da točni dan za ta sestanek še ni bil določen, pripomnil pa je, da bo sestanku prisostvoval tudi Stafford Cripps. V newdelhijskih krogih sodoja, da bo takoj po tem sestanku objavljen besedilo odgovora indijskega kongresa na Crippsove predloge. Nadeje se je iz New Delhija zvedelo, da se bo Azad danes zglasil pri Staffordu Crippsu, da bi od njega svedel več podrobnosti o reakciji, ki jo je treba pričakovati s strani britanskega vojnega kabineta na zavrnitev Crippsovih predlogov. Kakor je bilo že včeraj kratko javljeno, je v petek sir Stafford Cripps posetil generala Wavella, s katerim je imel daljši razgovor.

Sestanek muslimanske lige

Sanghai, 4. apr. d. Iz New Delhija javljajo, da se je v petek dopoldne v Alahabad sestel izvršni odbor vseindijske muslimanske lige z namenom, da sestavi dokončni odgovor na predloge sir Stafforda Crippsa za rešitev indijskega vprašanja. Predsednik indijske muslimanske lige Yinnah in druge vodilne osebnosti lige so dopispe iz New Delhija v Alahabad včeraj, ko je imela muslimanska liga tudi svoje vsakoletno zborovanje. Takoj po prihodu Yinnaha v Alahabad se je predsednik muslimanske lige sestel z drugimi člani izvršnega odbora. Izjavil je upanje, da bo mogoče še pred zaključkom letnega zborovanja muslimanske lige doseči sporazum glede dokončnega besedila odgovora, ki naj se pošlje v New Delhi.

Rooseveltovo posredovanje

Sanghai, 4. aprila d. Osebnj zastopnik ameriškega predsednika Roosevelta v Indiji Louis Johnson je v petek dospel v New Delhi. Kakor javljajo od tamkaj, še ni padla velika odločitev posameznih indijskih političnih strank, ali naj pristanejo ali ne pristanejo na britanske pogoje za rešitev indijskega vprašanja. Kakšne namene zasleduje Rooseveltovo poverjenstvo s svojim prihodom v New Delhi, ni bilo mogoče zvedeti, glede na zadnje Rooseveltove izjave pa je naravno, da bo skušal Johnson vplivati na pogajanja med indijskimi političnimi skupinami. Vsa poročila, ki prihajajo semkaj iz New Delhija, se strinjajo, da je glavno vprašanje, okrog katerega se trenutno sucejo vsa pogajanja, kontrola nad obrambo Indije, ki se jo Anglija trdovratno brani izpustiti iz svojih rok.

Čangkajškov položaj postaja kritičen

Tokio, 4. apr. Iz vseh poslednjih poročil je razvidno, da Japonci ojačujejo svoj pritisk na Birmo, ki je poslednja točka oskrbovalnega sistema, od katerega je odvisna usoda Kitajske v tej vojni. Sedaj imajo Japonci v rokah že vsa prostrana birmanska ravnina, medtem ko se angleški in zavezniški vojniki skušajo utrditi na gorovju na severu, ki nudi zelo ugodno oporo za obrambo. Na drugi strani je to nujno za staro Kitajsko, kajti tu je treba za vsako ceno zavarovati zadnji del birmanske ceste, ki vodi iz Manalaya v Lashio, da bi se tako ohranil stik med južno Kitajsko in Indijo. Zato je razumljivo, da prihajajo Čangkajškovi Kitajci v velikem številu od severa navzdol, bodisi na zahtevo angleškega poveljstva, ki ne

in se umakniti na nove postojanke severno od Promeja. Poročilo iz New Delhija skuša nato prikazati, da Prome v sestavi britanske obrambe ni bil posebno važen in da je bila v mestu že dalje časa samo šibka zavezniška postojanka. Poročilo pravi, da se bodo zunaj Promeja zavezniški ponovno uprli prodirajočim japonskim kolonom, ki jih označuje za številčno nadmočne. Na japonski strani se bori veliko število birmanskih prostovoljskih čet. S fronte pri Sitangu javlja poročilo iz New Delhija, da so japonske čete prodrele že do neke točke jugozapadno od Jedaše, ki je kakih 25 km severno od Tunguja. Po drugih poročilih pa so japonski sprednji oddelki prodrli že daleč dalje proti severu preko tega kraja.

Letalski alarmi na Cejlonu

Saigon, 4. apr. c. V Columbu, glavnem mestu Cejlona, so imeli že drugi letalski alarm. Ne potrjujejo se pa vesti, da bi se bila sovražna letala v resnici pojavila nad mestom, pač pa so bila 30. marca, ko je bil Cejlon prvič alarmiran, japonska letala nad mestom in tudi nad drugimi kraji na otoku. Letala otoka niso bombardirala. (Corriere della sera).

Odhod ameriških državljanov iz Mandžukua

Tokio, 4. apr. m. (Domei.) S pristojnega mesta se je zvedelo, da bo 21. aprila odpotovalo iz Mandžukua približno 200 Američanov in pripadnikov drugih držav, ki so v vojni z Japonci. Gre v prvi vrsti za konzularne uradnike, misijonarje in novinarje, ki se vračajo v domovino. Na poti iz Mandžukua se bodo ustavili na japonskem, odkoder bodo s parnikom odpravljeni v luko »Laurence Marques« v Portugalski Vzhodni Afriki, kjer bodo izmenjeni z japonskimi diplomati in predstavniki, vračajočimi se v domovino. Iz Japonske odpelje posebna ladja po dosegljih lispozicijah ob koncu aprila ali začetku maja.

Bangkok, 4. apr. d. Glede na vesti, da namerala predsednik Roosevelt prevzeti vlogo posredovalca med Anglijo in Indijo v reševanju indijskega spora, ugotavljajo v siamskih političnih krogih, da vodilne indijske osebnosti gotovo še niso pozabile, da je predsednik Združenih držav eden izmed odgovornih avtorjev tako zvane atlantske deklaracije, ki Indiji odreka pravico po samovladanju. V tukajšnjih krogih nadalje naglašajo, da ves svet dobro pozna Rooseveltovo politiko, ki ni nič manj imperialistična kakor politika britanskega premiera Churchilla in ki jo navdihuje edinele želja polastiti se dediščine britanskega imperija.

Nova Bosejeva izjava
Tokio, 4. aprila d. Zastopnik nemške poročevalske agencije je imel včeraj razgovor z voditeljem indijskega osvobodilnega pokreta Bosejem, ki že več let živi v Tokiju in je eden izmed prvih borcev za svobodo Indije. Bose je bil izvoljen za vodjo indijskega pokreta pred nekaj dnevi na konferenci vodilnih indijskih osebnosti, ki žive v raznih deželah vzhodne Indije. Kakor v prejšnjih proglaših je tudi to pot Bose javno izjavil, da bi bil vsak kompromis z Anglijo za Indijo navadna prevara in tudi silna nesreča, ker bi nastala nujna posledica, da bi rešitev indijskega vprašanja morala prevzeti Japonska. Na vprašanje, kaj misli o aktualni možnosti Rooseveltovega posredovanja, je Bose izjavil: Rooseveltova politika nima namena služiti kakemu drugemu namenu, kakor samu razširjenju britanskih interesov nad Indijo, nato pa izkoristiti ugoden trenutek ter prevzeti to britansko dediščino enako kakor tudi Avstralijo.

Proces proti ankarskim atentatorjem

Ankara, 4. aprila d. Sodna razprava proti krivcem poskusnega napada na nemškega veleposlanika Papena je bila po začetnih zasliševanjih oboževencev prekinjena in se bo nadaljevala po velikonočnih praznikih. Tedaj bo najprej zaslišana vrsta prič, ki so vedele za zvezo, ki sta jih z glavnimi oboževci vzdrževala oba ruska komunisti, ki zanikujeta da bi tovaršje atentatorja sploh poznala.

Carigrad, 4. aprila d. Po prvem dnevu sodne razprave proti osem, ki so obtožene sodelovanja pri poskusnem atentatu na nemškega veleposlanika Papena, piše list »Vakite«, da je bil ta napad v resnici tudi zarota proti varnosti turške države. Namen tega napada je namreč bil zapletiti nevtralnost Turčije v vojno z Nemčijo. List ugotavlja nato, da ta zarota nikakor ni bila, samo delo individualnih teroristov.

Umik Ruždi Arasa v zasebno življenje

Ankara, 4. aprila d. S poučene strani se je zvedelo, da se bo bivši turški poslanik v Londonu Ruždi Aras, ki je po poklicu doktor medicine zopet posvetil zdravniški praksi v bolnišnici v Ankari in bo dokončno opustil diplomatsko kariero.

Svečano ustoličenje novega čiljskega predsednika

Santiago de Chile, 4. aprila a. V palači Narodnega kongresa so včeraj v okviru posebne svečanosti ustoličili novozvoljenega predsednika kitajske republike. Začasno je predsedniške poše opravljal Jeronim Mendez. Svečanosti so prisostvovali med drugimi argentinski zunanji minister Guinazu, apostolski nuncij v Limi Fernando Cento, italijanski izredni poslanik de Voss, nemški diplomatski zastopnik von Schön, dalje zastopniki Španije, Portugalske, Francije in vseh ameriških držav. Novi predsednik Anton Rios je z avli svoje novinarjem, da bo čiljska vlada ob anila svoje dotedanje odnose z vsemi državami, da pa bo pri vsem tem izpolnjevala vse obveznosti, ki ji jih nalaga kontinentalna solidarnost.

umri, Vangčingvej pa se je ločil od Čangkajškega in ustanovil novo kitajsko republiko v Nankingu, ki je prav te dni pooblašala svojo dolgo olednico. Do tega razcepa je prišlo iz enostavnega razloga. Čangkajšek je po stari teoriji politike malih in slabotnih narodov smatral, da sta samo dve sosedni velesili, ki n. p. srednjo ogražata kitajski nacionalizem, Rusija in Japonska, pa se je zato treba vredi v objem Angležem in Američanom, Vangčingvej pa je nasprotno mislil, da bi bilo najbolje sporazumeti se z Japonci, bodisi zaradi rase, verske in druge soodnosti z Japonci, bodisi zaradi tega, ker ogromni Kitajski ni mogla pretiti nevarnosti, da bi jo Japonci popolnoma zasejali. Ta razcep med obema kitajskima voditeljema je ostal nepremostljiv. Čangkajšek je bil že tako povezan z Angleži in Američani, da je moral Vangčingvej zbežati, ako si je hotel rešiti življenje.

Borba proti ruskemu in japonskemu vplivu se je medtem sporedno nadaljevala, kajti na Kitajskem so bila na eni strani odprta vrata raznim komunističnim emigracijam, na drugi strani pa japonskim vojakom, medtem ko so iz Zedinjenju držav in iz Anglije prihli na Kitajsko, kvečemu le dolarji in funti, ki imajo veliko privlačnost za kitajski narod, ne da bi mogli ogražati njegove neovisnosti.

Sedaj se je položaj povsem spremenil. Vsa kitajska obala na Pacifiku je poslala nelostopna za anglosakso vsiljevanje, medtem ko birmanska cesta Kitajcem praktično ne služi več in so tudi sili z onimi 8 milijoni kitajskih trgovcev na južnih morjih postali nemogoči, tako da je s te strani prenehalo vsa sleherni finančna podpora maršalu Čangkajšku. Kitajske množice razen tega vedno bolj uvidevajo, da Japonska ni več rešni soodnik Kitajske, temveč njen bogati sorodnik, ki ima sedaj v svoji posesti vse naravne vire, s katerimi lahko razvije gospodarstvo na vsem velikem azijskem prostoru. In še nekaj je treba upoštevati. Kitajska, ki je zaprtja na jug, bi se lahko še nadalje borila z Japonci samo pod pogojem, ako bi dobila pomoč od severa. Pomoč od severa pa bi pomenila prihajanje komunizma na Kitajsko, kar bi bilo v nasprotju z enim izmed temeljnih Sunjatsenovih načel o varovanju kitajske naravnosti, ki je bilo temelj tudi Čangkajškovi politiki. Boljševiška invazija Irana je še bolj vzpodbudila obrambni protiruski odpor Kitajcev. Razen tega je bila pred dvema letoma ustanovljena nova nacionalna kitajska republika v Nankingu, ki je doprinesla še svoje k notranji razvojenosti kitajskih množic, kajti ne sme se pozabiti, da je pokojni Sunjatsen tudi Vangčingveja doletel za enega izmed svojih nasilnikov. Kitajci lahko vedno bolj opazajo, da Vangčingveja republika procvita da je v njej mir, da žive v njej Kitajci boljše življenje kakor kjer koli drugod in da se vse to dogaja prav v deželi, ki je našla pot sporazuma z Japonci.

Tako je maršal Čangkajšek v zadnjem času dejansko izgubil zemljepisno, strateško, gospodarsko in moralno oporo, na katere je bil doslej navezan samo z južne strani. Na sever pa se ne more nasloniti, ako neče s tem prekrstiti enega izmed temeljnih Sunjatsenovih načel in s tem ovrniti od sebe kitajskih množic. Tako postaja položaj maršala Čangkajškega vedno bolj kritičen, medtem ko se položaj Vangčingveja vedno bolj utrjuje. (Popolo d Italia.)

Proces proti ankarskim atentatorjem

Ankara, 4. aprila d. Sodna razprava proti krivcem poskusnega napada na nemškega veleposlanika Papena je bila po začetnih zasliševanjih oboževencev prekinjena in se bo nadaljevala po velikonočnih praznikih. Tedaj bo najprej zaslišana vrsta prič, ki so vedele za zvezo, ki sta jih z glavnimi oboževci vzdrževala oba ruska komunisti, ki zanikujeta da bi tovaršje atentatorja sploh poznala.

Carigrad, 4. aprila d. Po prvem dnevu sodne razprave proti osem, ki so obtožene sodelovanja pri poskusnem atentatu na nemškega veleposlanika Papena, piše list »Vakite«, da je bil ta napad v resnici tudi zarota proti varnosti turške države. Namen tega napada je namreč bil zapletiti nevtralnost Turčije v vojno z Nemčijo. List ugotavlja nato, da ta zarota nikakor ni bila, samo delo individualnih teroristov.

Umik Ruždi Arasa v zasebno življenje

Ankara, 4. aprila d. S poučene strani se je zvedelo, da se bo bivši turški poslanik v Londonu Ruždi Aras, ki je po poklicu doktor medicine zopet posvetil zdravniški praksi v bolnišnici v Ankari in bo dokončno opustil diplomatsko kariero.

Svečano ustoličenje novega čiljskega predsednika

Santiago de Chile, 4. aprila a. V palači Narodnega kongresa so včeraj v okviru posebne svečanosti ustoličili novozvoljenega predsednika kitajske republike. Začasno je predsedniške poše opravljal Jeronim Mendez. Svečanosti so prisostvovali med drugimi argentinski zunanji minister Guinazu, apostolski nuncij v Limi Fernando Cento, italijanski izredni poslanik de Voss, nemški diplomatski zastopnik von Schön, dalje zastopniki Španije, Portugalske, Francije in vseh ameriških držav. Novi predsednik Anton Rios je z avli svoje novinarjem, da bo čiljska vlada ob anila svoje dotedanje odnose z vsemi državami, da pa bo pri vsem tem izpolnjevala vse obveznosti, ki ji jih nalaga kontinentalna solidarnost.

Gospodarstvo

K novi emisiji devetletnih zakladnih bonov

Kakor smo že kratko poročali, je objavil Uradni list Kraljevine, da bo od 15. do 30. aprila razpisana nova emisija 5% devetletnih zakladnih bonov, ki bodo izdani po emisijemski tečaju 97,50 lire za 100 lir imenske vrednosti.

Pod predsedstvom predsednika zavoda Banca d'Italia Azzolinija je bil te dni sestavljen konzorcij za prevzem nove serije devetletnih bonov. Bone bo moglo oddati vsi, ki imajo v gotovini, temveč tudi v obrestnih kuponih drugih državnih vrednostnih papirjev, če ti kuponi zapadejo v plačilo v prihodnjem polletju. Tudi novi devetletni boni predstavljajo premijsko posojilo, kajti poleg obresti bo država izplačala na vsako serijo (1 milijardo lir) še naslednje premije: 1 premijo za 1 milijon lir, 1 premijo za 500.000 lir, 2 premiji po 100.000 lir, 4 premije po 40.000 in 50 premij po 10.000 lir. Ti dobiki so davka prosti.

Trenotek za emisijo novih devetletnih bonov je zelo ugoden spravo velike likvidnosti na italijanskem denarnem trgu in

spričo okolištin, da prav sedaj plačujejo velike delniške družbe v Italiji svoje dividende. Dividendi dohodek bodo prejeli, ki lahko uporabijo za vpis novih bonov. Ugoden odmev pa je pokazal tudi nedavni govor Duceja v Beneški palači ob sprejemu predstavnikov centralnega zavoda italijanskih ljudskih posojilnic, v katerem je poudaril, da bo vlada preprečila vsako razvrednotenje prihrankov in da bo v polni meri zaščitila varčevalce in vlagatelje, ker jih smatra za najboljše državljane. Najnovejši ukrepi so pokazali, da ima režim na razpolago učinkovita sredstva in tudi trdno voljo, da prepreči vsako nadaljnjo naraščanje cen. Zato ni prav nobenega dvoma, da bo emisija v polnem obsegu uspešna, kakor so sjašno uspeli vse dosedanje vojne emisije teh bonov. Tako je emisija v februarju 1940 prinesla 16 milijard lir, prva emisija po vstopu Italije v vojno februarja lanskega leta je dala 18 milijard, lanska emisija v septembru pa preko 20 milijard lir.

Skrbniška pooblastila nemških izselnikov

Da se pospeši prenosni postopek glede imovine izselnikov, kar se tiče pooblastila za sklepanje pogodb, zlasti za tiste osebe, ki so se izselile v Nemčijo, je Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino glede na zakon o zemljiških knjigah in na člena 5. in 10. italijansko-nemškega sporazuma o preselitvi nemških državljancev in domačih Nemcev iz Ljubljanske pokrajine izdal naredbo o določilih za skrbniška pooblastila nemških izselnikov.

Izvršaj primere, ko je izselnik izdal ali izda drugi osebi posebno pooblastilo, ki je po zakonu veljavno za odsvajanje imovine, gre pravica pogajanja v njegovem imenu in na njegov račun o prenosu nepremičnin in njih prireditvi, kakor tudi premoženja, vseh živin in orodij, pa tudi stvarnih pravic in drugih zemljiško-knjžnih pravic nemškemu delegatu za izselitev, kot posebnemu skrbniku, ki ima pravico prenesti to pooblastilo.

Izselnik, ki je že imenoval ali hoče imenovati drugega pooblaščenca mimo nemškega delegata za izselitev, mora v 15 dneh od uveljavljanja te naredbe položiti pri Visokem komisariatu tozadevno pooblastilo, ki mora biti predpisno overjeno. Enaka obveznost velja za pooblaščenca, ki ga je izselnik že imenoval. Če se v navedenem roku pooblastilo ne položi, je dispozijska pravica nemškega delegata za izselitev glede imetja in pravic izselnikov kakršne koli narave izključna in nepreklicna.

Zemljiškoknjžni uradi ne smejo dovoliti zemljiškoknjžnih vpisov na nepremičnine ali pravice, pripadajoče izselnikom, če spisa ni podpisal nemški delegat za izselitev ali njegov namestnik. Če je podpisal spis upravičenec ali poseben pooblaščenec, so zadevni spisi nedopustni, če spisa ne podpisuje nemški delegat za izselitev ali njegov namestnik. Vse zemljiškoknjžne sklepe o vpisih v zemljiško knjigo, ki se nanašajo na imovino izselnikov, morajo zemljiškoknjžni uradi pribočiti razen osebam, nastetim v zemljiškoknjžnem zakonu, tudi nemškemu delegatu za izselitev.

Ta naredba je objavljena v »Službenem listu« 4. aprila in je s tem dnem stopila v veljavo.

Monopol za pridobivanje volframove rude na Portugalskem

Volfram je izredno važna kovina za izdelovanje najtvršjih vrst jekla in je prav zaradi tega v vojnem času veliko povpraševanje po njem. Pridobiva se volfram predvsem v Vzhodni Aziji in deloma tudi v Avstraliji, Severni in Južni Ameriki, precej te kovine pa pridobiva tudi Nemčija. V zadnjih dveh letih je v Evropi prišla Portugalska izvažati precejšnje količine volframa. Kakor smo že poročali, so tam na raznih krajih odkrili znatna ležišča volframove rude. Ker je pridobivanje te rude enostavno in ne zahteva posebnih naprav in znanja, je nastal pravi lov za volframom. Cena volframa je ogromno narasla, in sicer od 15 do 20 eskudov v normalnih časih na 600 do 700 eskudov za kg. Kakor je na eni strani izvoz volframove rude prinesel Portugalski nov znan vir dohodkov (v devizah), tako je na drugi strani neorganizirano pridobivanje te rude povzročilo marsikatero težkoto. Nekateri preprosti ljudje iz področja volframove rude so v kratkem času zaslužili ogromne vsote denarja, mnogi so si nabavili avtomobile in so šli kar z avtomobili na lov za volframovo rudo, po večini brez oblastvenega dovoljenja. Lani je morala portugalska vlada celo z orožjem nastopiti proti takim nasilnežem, ki so v velikem številu pustili svoje prejšnje delo in so šli iskat volframovo rudo. Prišlo je tudi do številnih sporov med lastniki rudoslednih pravic ter posestniki na eni strani in iskanci rude na drugi strani. Med njimi je bilo mnogo takih, ki so opustili prej slabo pla-

Zaupna posvetovalnica

Za odgovor v »Zaupni posvetovalnici« je treba poslati: opis zadeve, v kateri se želi nasvet, spol, rojstne podatke in poklic. Kdor želi analizo svojega značaja, ali značaja kake druge osebe, mora priložiti še rokopol (s črnilom). Vprašanje na vsak priloži še kupon, ki je uvrščen v nedeljsko številko »Jutra«. Odgovori so objavljeni v ponedeljski izdaji »Jutra«. Anonimna vprašanja ne bodo upoštevana. Tajnost je zagotovljena.

KUPON
za
Zaupno posvetovalnico
št. 3.

čano delo na deželi, kar je povzročilo, da v nekaterih pokrajinah ni bilo mogoče najti delavcev za kmetijska dela. Kmetijska produkcija je prišla nazadovati, kar otežkoča oskrbo Portugalske z živilom. Te razmere so že lani prisilile portugalsko vodo, da se preprečevala iskanje rude na že obdelanih poljih. Ker so tudi v trgovini z volframovo rudo nastale velike nerednosti, je portugalska vlada najprej skušala to trgovino spraviti na legalna tla, končno pa se je morala odločiti za dalekosežnejše ukrepe. Nedavno je izdala zakon, po katerem je vsa portugalska proizvodnja volframove rude monopolizirana.

O naglem povečanju portugalske proizvodnje volframove rude nam pričajo naslednje značilne številke. Lani je portugalska proizvodnja volframove rude narasla še nad 5000 ton nasproti 1500 tonam pred dvema letoma in zavzema sedaj Portugalska že odlično mesto v svetovni proizvodnji volframa. Za lani je izvoz volframa zavzel v portugalski zunanji trgovini prvo mesto med portugalskimi izvoznimi proizvodi. V prvih desetih mesecih lanskega leta je Portugalska izvozila 3794 ton volframove rude, v istem razdobju prejšnjega leta pa 2733 ton. Ta ruda je bila prodana v inozemstvu za ogromno vsoto 214 milijonov eskudov (prejšnje leto 54 milijonov). Čeprav se je količina izvožene rude povečala le za eno tretjino, se je vrednost izvoza povečala. V zadnjem času pa se je cena volframovi rudi še znatno dvignila, zlasti odkar je izbruhnila vojna na Daljnem vzhodu, od koder je prej prihajalo največ te rude na svetovni trg. Največji svetovni producent je namreč Kitajska, na drugem mestu pa je Birma, na katero je odpadlo v zadnjih letih 22 odstotkov svetovne proizvodnje.

Gospodarske vesti

Nadzorstvo nad obratovanjem ljubljanske cestne železnice. Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal naredbo o nadzorstvu nad napeljavami in obratovanjem občinskega tramvajskega podjetja v Ljubljani. Vse naprave tramvaja se podreajo nadzorstvu Visokega komisariata. Imenovanje ravnatelja podjetja mora potrditi Visoki komisariat. Podjetje ne sme spreminjati naprav brez predhodne dovolitve Visokega komisariata. Vse naprave pregleda vsako leto tehnična komisija, prav tako prometna sredstva. Za vozniki red je potrebna predhodna odobritev Visokega komisariata, prav tako za spremembo vozne tarife. Brezplačna vožnja se mora dovoliti častnikom in organom javne oborožene sile, ki pripadajo zborom Kr. karabinerjem, K. finančni straži, prostovoljni milici narodne varnosti in zboru javne varnosti. Naštim zborom pripadajoči častniki imajo neomejeno pravico do brezplačnega voženja in pravico zasedati pri tem sedež. Podčastniki, vojniki in organi pa smejo uporabljati samo stojšča in samo po dva na vsak voz. Nadaljnje določbe se tičejo uslužbencev tramvajskega podjetja, njihovih izpitov in kvalifikacij. V enem mesecu mora podjetje predložiti službeno pragmatiko in pravilnike o vzdrževanju prog ter o tramvajskem obratovanju.

Največja italijanska elektrarniška družba. Nedavno smo poročali, da bo velika italijanska elektrarna družba Società Edison povzela svojo glavnico od 1,6 na 2,5 milijarde lir. Tako bo družba Edison po izvršenem povzemanju glavnice postala največja italijanska delniška družba. Iz letnega poročila te družbe, ki obsega velik koncern drugih elektrarniških družb, je razvidno, da so znašali lani dohodki družbe (predvsem od podjetij koncerna) 350 milijonov lir (prejšnje leto 318). V novem načrtu za gradnjo hidrocentral, o katerem smo te dni poročali, zavzema družba Edison najvažnejšo vlogo. Družba bo iz svojih elektrarn dobavila tudi električni tok za veliko novo tvornico aluminija z letno kapaciteto 10.000 ton. Zgradila bo tudi tvornico za izdelovanje plinskih števec, ki bo imela letno kapaciteto do 50.000 števec. V koncernu družbe Edison spada tudi družba Cocapoma, ki je pravkar dogradila nove naprave za pridobivanje koksa (z letno kapaciteto 200.000 ton, ki pa se lahko po potrebi poveča). Bilanca družbe Edison izkazuje predvsem udeležbo pri drugih podjetjih v vrednosti 1690 milijonov lir, lastne naprave in nepremičnine pa so knjižene v vrednosti 368 milijonov lir. Končno je družba posodila koncernskemu podjetjem 692 milijonov lir. Čisti dobiček družbe se je povečal na 156,9 milijona lir (133,1), dividenda pa bo znašala 9,28% (9,33). Zvišanje glavnice od 1,6 na 2,5 milijarde lir bo deloma izvršeno s povzemanjem nominalne vrednosti delnic od 160 na 200 lir, poleg tega pa bodo lahko delničarji lahko vpisali na 4 stare delnice po eno novo, in sicer po tečaju 360 lir za delnico.

Iz italijanskega gospodarstva. Znana velebanca Banca di Napoli je lansko leto zabeležila čisti dobiček v višini 81,7 milijona lir (prejšnje leto 75,5). Blagajniški promet se je v lanskem letu dvignil od 182 na 232 milijard lir. Zavod je odobril znatne kredite za vojno važno industrijo.

Blagoslovljene velikonočne praznike želi vsem svojim spoštovanim naročnikom, čitateljem, oglaševalcem in prijateljem
»JUTRO«

Ponedeljska izdaja »Jutra« izide v ponedeljek popoldne, naslednja redna izdaja pa v torek.

in za pospeševanje izvoza Južne Italije. Banka je lani razširila svoje omrežje po družini in sicer tudi v Dalmaciji.

Zaposelitev v Ljubljansko pokrajino. Po najnovejših podatkih zavoda za socialno zavarovanje v Ljubljani je bilo v februarju pri tej ustanovi zavarovanih 22.347 delavcev in nameščenec, nasproti 23.251 v januarju. Število zavarovancev je torej od januarja do februarja nazadovalo za 904. To zavarovanje pa je zgolj sezonskega značaja in je pripisati predvsem ostri zim, ki je vladala v februarju. Tudi druga leta je bila zaposelitev v zimski najslabša. Običajno pa se je začela v marcu zopet dvigati. Odstotek bolnikov se je le ne bistveno povečal, in sicer od 3,33% na 3,42%.

Zemeljski plin za oskrbo Bukarešte. Iz Bukarešte poročajo, da so pravkar dogradili 100 km dolg plinovod iz središča sedmograških izvorov zemeljskega plina do Brašova, odkoder se odcepi poseben 20 km dolg daljnovod v industrijski center Cernest. Sedaj pa bodo izpeljali cevovod na dalje do Bukarešte, tako da se bo Bukarešta lahko oskrbovala s plinom iz Sedmograške.

Tešaviranje srebra v Indiji. Spričo razvoja vojnih dogodkov v Vzhodni Aziji in Birni so pričeli Indijci v velikem obsegu tešavirati srebro. Na borzi v Bombayju je cena srebra narasla že na 89 rupij in je doslej narasla za 33%. Tudi cena zlata se je pričela dvigati, čeprav zlato v Indiji v pogledu tešaviranja ne zavzema enako važne vloge kakor srebro.

Naše gledališče

DRAMA

Nedelja, 5. aprila, ob 14: »Jurček«. Mladinska predstava. Izven. Cene od 15 lir navzdol. Ob 17.30: »Clovek, ki je videl smrt«. Izven. Zelo znižane cene od 12 lir navzdol.

Ponedeljek, 6. aprila, ob 14: »Boter Andrej«. Izven. Zelo znižane cene od 12 lir navzdol. Ob 17.30: »Zaljubljena žena«. Izven. Zelo znižane cene od 12 lir navzdol.

Torek, 8. aprila: Zaprt.

Sreda, 8. aprila, ob 17.30: »Konto X.« Red A.

OPERA

Nedelja, 5. aprila, ob 15: »Faust«. Izven. Cene od 20 lir navzdol.

Ponedeljek, 6. aprila, ob 14: »Indija Koromandija«. Mladinska opereta. Izven. Znižane cene od 15 lir navzdol. Ob 17: »Don Pasquale«. Izven. Znižane cene od 18 lir navzdol.

Torek, 7. aprila: Zaprt.

Sreda, 8. aprila, ob 16.30: »Faust«. Red Sreda.

Radio Ljubljana

NEDELJA 5. APRILA 1942-XX.

8: Poročila v slovenščini. — 8.15: Poročila v italijanščini. 8.30: Orgelski koncert. 11.00: Prenos pete maše iz Bazilike Sv. Pavla v Rmu. — 12: Razlaga Evangelija v italijanščini (O. Zappaterreni). 12.15: Razlaga Evangelija v slovenščini (O. Sekovanič). 12.40: Duet harmonik Malgaj. 13.00: Napoved časa. — Poročila v italijanščini. 13.15: Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini. 13.20: Pojte z nami. — Orkester vodi dirigent. — 14: Poročila v italijanščini. — 14.15: Radijski orkester in komorni zbor vodi dirigent D. M. Sijanec. — Stare slovenske narodne pesmi. 14.45: Poročila v slovenščini. — 17.15: Dr. L. Puš: Gospodarska navodila in poročila. Predavanje v slovenščini. — 17.35: Kmečki trio. — 19.30: Poročila v slovenščini. — 19.45: Pisana glasba. — 20: Napoved časa. — Poročila v italijanščini. — 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. — 20.40: Orkester, vodi dirigent Spaggiari. — 21: Pisana glasba. — 21.35: Simfonični koncert vodi dirigent Giulio Gedda. V odmoru: Predavanje v slovenščini. — 22.45: Poročila v italijanščini.

PONEDELJEK, 6. APRILA 1942-XX.

7.30: Poročila v slovenščini. — 7.45: Slovenska glasba, v odmoru napoved časa. — 8.15: Poročila v italijanščini. — 12.15: Koncert sopranistke Drage Sokove. — 12.40: Trio Ambrosiano. — 13.00: Napoved časa. — Poročila v italijanščini. — 13.15: Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini. — 13.20: Filmska glasba. — Orkester Cetra vodi dirigent Barzizza. — 14.00: Poročila v italijanščini. — 14.15: Radijski orkester pod vodstvom dirigenta D. M. Sijanec izvaja orkestralno glasbo. — 14.45: Poročila v slovenščini. — 17.15: Koncert cellista Cende Šedibauerja in pianista Marijana Lipovška. — 19.00: Govorimo italijansko. — prof. Stanko Leben. — 19.30: Poročila v slovenščini. — 19.45: Operetna glasba. — 20.00: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. — 20.30: Pesmi v vojnem času. — 20.40: Simfonično-vokalni koncert vodi dirigent Morelli; sodelujeta sopranistka Rina Lorenzelli Gligli in tenorist Benjamin Gligli. — 21.45: Cvet pesmi. — 22.15: Koncert cellista Crepaxa, pri klavirju Mario Chesl. 22.45: Poročila v italijanščini.

Mednarodni zbor novinarjev v Benetkah

Rim, 4. aprila. V dneh od 10. do 12. aprila bo v Benetkah važno zborovanje novinarjev, ki so ga sklicale Zveza novinarskih društev in sindikati zaveznikov in prijateljskih držav na italijansko in nemško pobudo. Zborovanje bo posebej političnega pomena spričo časa in okoliščin, v katerih je bilo sklicano ter argumentov, ki jih bo obravnavalo ter vprašanj, ki se bodo na njem obravnavala. Poleg italijanskih in nemških osebnosti in novinarskih krogov se ga bodo udeležili zastopniki rumunskega, madžarskega, bolgarskega, slovaškega in drugega prijateljskega tiska.

Poset v Campo Imperatore

Campo Imperatore, 3. aprila

V soboto pred svetno nedeljo smo po 900 km dolgi vožnji srečno prispeli na končni cilj. Kljub vsem zanimivostim smo bili vendar precej utrujeni in smo ta prvi dan težko čakali, da bomo prišli do počitka. Po izdatnem obedu pa se nas je že lotila boljša volja in kmalu nato se je oglasila naša harmonika. Njeni glasovi so nas kmalu seznanili z vsemi gosti v hotelu, med katerimi smo začeli vzbuhati splošno pozornost. Razpoloženje je bilo vse popoldne imenitno.

Naslednje jutro je bila cvetna nedelja, toda zbudil nas je silen piš. Gosta megla je ležala vsenakrog in bril je hud in mrzel veter. Poskusili smo se pokazati iz hiše, toda bilo je preveč neprimerno in tako smo kar do obeda prebili pod streho. Tudi popoldne se vreme ni hotelo obrniti na bolje in tako smo večino dneva prebili v hotelu, kjer smo že navezali mnoga nova poznanstva.

V ponedeljek se je vreme spremenilo, kakor smo si želeli. Veter je ponehal, megla se je dvignila in posijalo je najlepše sonce. Seveda smo hiteli, da to sončno popoldne izrabimo za prvi izlet v divno okolico našega zavetišča. Toda bližajoči se april je še pokazal svoje vremenske muhe in kmalu se je nebo spet zastrlo in spet smo se znašli v gosti megli. Po obedu je bilo kljub manj prijazni sliki zunaj hiše vendarle še nekaj prilike, da smo sem in tja poskusili posneti kakšno fotografijo. Večer nam je minil v prijetni zabavi.

Naslednji dan se je vreme dokončno obrnilo v naše zadovoljstvo. Že zjutraj

navsezgodaj nas je pozdravilo toplo sonce in zvalilo na daljši izlet, in sicer na poset glavnega pokrajinskega mesta Aquile. Mesto nudi že na zunaj celo vrsto zanimivosti, saj je med množico starinskih stavb opaziti tudi mnogo modernih palač. Pokrajinsko središče pokrajine Aquila se po naša med drugim tudi z redko posebnostjo, da je v njem 99 cerkev, 99 trgov, na enem izmed katerih je tudi vodnjak z 99 vodometa.

Tudi v sredo 1. aprila se moramo z vremenom samo pohvaliti. Bil je spet krasen sončni dan in tudi tega smo izrabili za razne izlete v okolico. Ker je bil ta dan baš 1. april, smo si med potjo razveseljevali z marsikatero posrečeno aprilsko šalo. Isto popoldne smo doživeli še nekaj novega, in sicer telefonični razgovor z našimi znanci iz Ljubljane, tako da smo bili potem še bolj veseli, ko smo izvedeli kako kisló se vreme obnaša v našem pokrajinskem mestu.

Vreme se nam zdaj sploh ni več strujalo in tudi v četrtek nas je zbudil najlepši pogled v sončni gorski svet. Spet smo enkrat videli smučarje, toda mnogo je bilo takih, ki niso imeli smučai seboj. Tem so lahko pomagali v hotelu, ki jih je dal na posodo. Smučarska šola tu gori deluje še dalje, saj se zdaj šele bliža pravi čas spomladanskih smučarskih užitkov. Naša družba je ta dan spet odšla na enega najlepših izletov, tjakaj kjer se zaustavlja žična železnica in odkoder je diven pogled na ves ta prelepi gorski predele.

Tudi današnji dan nam je potekel v znamenju sonca in zadovoljstva pod njim.

Tržnice so izročene svojemu namenu

Ljubljana, 4. aprila
Danes bi moral biti na trgu poseben praznik, saj so prvič začeli mesarji prodajati v novih tržnicah. Povrh tega pa je še velikonočna sobota, ko je bil na ta dan že od nekdaj na trgu velik naval gospodinj in prodajalk.

Otvoritev tržnice je bila že delj časa pripravljena. Zadnji toden so dobili mesarji naročilo, naj odstranijo bivše prodajne stojnice iz Šolskega dvoroda. Ni jim bilo treba dvakrat reči, kajti že v ponedeljek so se z vneto lotili dela in v sredo zvečer ni bilo več nobene mesarske stojnice. Tla so bila resda še močno razkopana in mladež je brskala za lesnimi odpadki, nabrežje pa je že imelo prijaznejše lice. V četrtek in petek so mesarji dovažali na novo otesane in orbane čoke, čistili prodajne mize prahu in umivali okna, da bi jih gospodinjje lahko prepoznale, ker števil, ki so bile namenjene za orientacijo gospodinj, ni bilo.

Danes je bila prava otvoritev tržnice. Prvič so v njih mesarji prodajali meso in ga gospodinjje kupovale. Niso bili sicer polnoštevino na mestu, kajti določeno je, da jih bo v novih tržnicah prodava 50 bil jih je pa samo 38. Zato pa so bile gospodinjje številneje zastopane. Kjer imata dva mesarja skupaj prodajni prostor, se je nabralo toliko gospodinj, da je bil težek prehod po hodniku. Zdi se, da imajo tudi mesarji premalo prostora, kjer sta dva pri eni prodajni mizi. Za sedanjčje čase še nekoliko gre, ki je količina mesa omejena in ga je manj na izbiri. Ko pa se bodo razmere ustale, mesarji ne bodo mogli obesiti vseh vrst mesa na ogled in za vabo gospodinj in tudi hodniki bodo najbrže pretesni. Na splošno pa so večji del vsi zadovoljni z novo pridobitvijo ljubljanskega trga.

Zaradi nove razsvetlitve mesarjev v tržnicah, je bilo danes še nekaj zadreg med gospodinjami. Mnoge so po dvakrat trikrat obšle vse tržnice in ni se jim posrečilo najti svojega dobavitelja. Toda, kdo najde. Po večini vsi so namreč mislili, da že vsi mesarji prodajojo v novih prostorih in zato niso niti pogledali na staro lopo ob Mahrovem poslopju, kjer še vedno prodajajo štirje mesarji.

Nove tržnice niso še popolnoma urejene. V notranjosti mesarji po večini še nimajo svoje opreme, razen najpotrebnejših sekir,

nožev in čokov. Tudi vodovod še ne funkcionira povsod, ker doslej pipe še niso bile v celoti dobavljene. Manjka tudi priključek na elektriko, vendar bodo zaenkrat to lahko pogrešili, ker je že dolg dan in tudi mesa ne hranijo v hladilnici. Leseni deli še niso prepletkani zaradi tega, ker čakajo, da se bodo vrata in okna popolnoma posušila, tako da se plesel ne bo grbančil. Na zunanji strani tržnic bodo namočene enotne napisne table mesarjev. Bliznjava okolica tržnic tudi še ni tako urejena kakor je bilo predvideno. Treba bo še našti dohode z gramozom in peskom, ki ju pa zaenkrat mestna občina nima na razpolago.

Priprave za gradnjo mestnih tržnic niso bile dolge. Mestni tržni, gradbeni in tehnični odbor so predlagali zidanje tržnic finančnemu odboru. Ta je junija 1940 sklenil zidanje tržnic predlagati mestnemu svetu, ki je predlog soglasno sprejel julija istega leta. Še naslednji mesec je začel mestni stavbenik Matko Turk s pripravo na zidanje. Dela je nadzoroval konstrukcijski odsek mestnega tehničnega oddelka, tržni veterinarski odbor pa se je dogovarjal z mesarji in zastopniki gospodinj o opremini in drugih vprašanjih ureditve tržnic. Zidarska dela je opravil kakor že omenjeno stavbenik Matko Turk, ki je dobavil tudi betonske strešnike. Tesarska dela je izvršil mestni tesarski mojster Franc Ravnihar. Mizarsko delo je opravil mizarski mojster Ivan Umek, umetno kamnoseško delo Ivan Sedej, kleparsko delo Franc Košenina in Anton Fuchs, steklarsko delo Franjo Zrnc. Instalacija elektrike je opravila mestna elektrarna, vodovodno napeljava Valentin Kokali, obsešane reme je dobavil in montiral Rudolf Medvešek, zvezni mostiček pa je delo mestnega tesarskega mojstra Alojzija Majerica.

Danes ima Ljubljana svojo krasno tržnico. Naj še pripomnimo, da je mogel biti izveden pomembni načrt nove sobodne urejene tržnice le ob razumevanju ter živahnem zanimanju, ki ga je posvečal temu načrtu Visoki Komisar Ljubljanske pokrajine Ekse. Emilio Graziosi. S takojšnjo predložitvijo te zadeve Fašistični vladi in z znatno podporo, ki je bila poklonjena temu namenu, je bilo omogočeno uresničenje velike zasnove, ki je zdaj ponos in v okras Ljubljane.

Pojasnila glede izdajanja „Nabavnih knjižic za mleko“

Prehranjevalni zavod Vis. Komisariata objavlja glede razdeljevanja »Nabavnih knjižic za mleko« naslednja pojasnila:

Nabavne knjižice za mleko so izdane na podlagi »Prijav za dodelitev mleka«, ki so jih poedine stranke pripravile (bi jih morale napraviti) v mesecu januarju, in sicer onim strankam, ki so na teh prijavah navedle, da dobivajo mleko v mlekarah, oziroma da ga ne dobivajo nikjer. Te stranke so ostale brez knjižic le, če se je njihova prijava izgubila, ali če so pozabili navesti svoj naslov. Vendar je bilo tovrstnih reklamacij zelo malo.

Strankam pa, ki so po prijavah navedle, da dobivajo mleko od mlekaric, Nabavne knjižice za mleko niso izdane. Stranke, ki so med tem mlekarice izgubile, bodo pač primorane priti v Urad za razdeljevanje mleka, Maistrova ulica 10, da se jim knjižice izdajo. Po možnosti naj si stranke oskrbe izjavo mlekarice, da jim mleka več ne nosi. Prehranjevalni zavod pa izrecno opozarja, da je takih strank izredno mnogo. Zato naj stranke potrpe, če ne pridejo takoj na vrsto.

Stranke, katerim je v Nabavno knjižico za mleko vpisana prejšnja množina mleka, naj predlože »Uradu za razdeljevanje mleka« nabavno knjižico za mleko in kakršen koli dokument, iz katerega je razvidna starost posameznih družinskih članov.

Za novorojenčke je obenem s knjižico predložiti matični izpisek (ki se stranki vrne), za priseljence pa potrdilo mestnega anagrafičnega urada o priselitvi.

Strankam, ki so imele že prej zdravniška spravečila, a jim sedaj odgovarjajoča množina mleka ni vpisana v Nabavno knjižico za mleko, se priporoča, da si nabavijo novo zdravniško spravečilo da prihranijo iskanje prejšnjega spravečila. Na vsak način pa naj si oskrbe nova spravečila stranke, katerih spravečila so stara nad dva meseca, z izjemo tuberkuloznih bolnikov in nosečih žena.

Končno Prehranjevalni zavod ponovno opozarja, da sme vsakdo kupovati mleko

le v oni mlekarici, kateri je priključena ulica (cesta, trg), kjer stanuje in na katero tudi glas nabavna knjižica. Kajnoti posameznih mlekaric so bili pred par dnevi objavljeni v vseh ljubljanskih dnevnikih.

Z Gorenjskega

Predavanje o borbah na vzhodni fronti. V Cavoce je prispel nadporočnik Werner, odklikovan z viteškim križcem železnega križa. Na celovškem magistratu je predaval izbrani družbi o letošnjih hudih borbah v januarju in februarju na vzhodni fronti. Werner je bil v teh bojih ranjen in so ga prepečeli z letalom v zaledi, zdaj na rana nalaga predavati o zimskih bojih na fronti. Izjavil je, da se je s Krošci in Štarcerji boril proti izbrani ruskim četam, o katerih se zdi, da so neobčutljivi za zoper mraz in lakoto. Mestoma je pretrčeval opise borbe in rekel: »Ne samsa, da je svetelca zveza podobna divji živali, marveč vsak sovjetski vojak ima nekaj živinske odpornosti. Kljub temu so vsi, ki iz ajskih pokrajin vzdržali sovražno navale, kalor tudi strahovite vremenske nevihte.«

Iz Spodnje Štajerske

Nesreče. 35-letnemu ključavničarju Avgustu Podlunšku je v Hrastniku priletel drobec železa v desno oko. Ponesrečenca so prepeljali na očesno kliniko v Gradcu. — V mariborski okolici so se otroci vozili z vozičkom po griču. Voziček je treščil ob drevo in je 3-letna delavčeva hčerka Silva Kodrova odletela tako nesrečno, da se je hudo poledila. — Spomenik ga je ubil. Iz Gradca poročajo, da se je 6-letni delavec sinček Stožič igral na dvorišču, kjer so razpostavljeni nagrobn

Sezona jutranjih pevcev

Sredi tolikih zadev našega vsakdanjega življenja se ne utegnemo zanimati za njihov svet in njihova pota: namreč za svet in za pota ptičev. In vendar je praznik Vstajenja, ki je največji praznik v igri, tudi njihov dan. Zakaj kdaj so nam ptičje bližje kakor takrat, ko se selivke vračajo z daljnih poti v svoje rodne kraje in v svoja stara gnezda? Mnogo zanimivega so že povedali ornitologi o selitvenem nagonu posameznih ptičjih vrst, toda kljub vsemu, morda tudi še zanje nezadostnim razlagam ostaja vračanje ptičev v domače kraje skrivnost, ki nam vzbuja vedno znova čustvo strmenja in tajnovitosti.

Ne govorite mi o instinktu. Dostikrat pomeni to samo drugo ime za skrivnost. Tudi v človeškem življenju poznamo instinktivna dejanja in se bolj kajpak v živalskem, kjer je največji del tega, kar smo začeli imenovati živalska duša, lahko osvetljeno samo s talno lučjo nagonov. Toda je razloček med instinkti in instinkti. So stvari, v katerih je težko, če ne nemogoče določiti mejo med nagonom in dedno izkušnostjo vrste, med nečim, kar deluje skoraj mehanično in nečim, kar predstavlja cel kompleks zapletenih stanj in presenetljivih dejanj. Instinkti, ki si skozi več mesecev »zapomni« kraj, odkoder je ptič priletel kot iz svoje »domovine«, je prav tako čudovit, kakor bi bil čudovit um v mali ptičji glavi, če bi bil ptičev pomnež tako umstven kakor je človeški.

In kakor koli je že: v tem vračanju selivk v rodne kraje je vedno nekaj ganljivega. Kadar koli jih po dobi zimi spet pozdravljamo na vejah naših parkov in gozdov, se nam vedno znova bode v srcih tople simpatije do kraljatih popotnikov, ki jih je preko širnih daljav zavabilo v drage domače kraje.

In sezona z brstjem in cvetjem, plodom temneje spojitve zemlje in sonca, ni samo velika sprememba v usodi ptičev, marveč v usodi vsega ptičjega sveta. Čim bolj se razmahuje sonce, tem bolj se uveljavljajo v ptičjem svetu železni, neizprojni »vzorni« vrste, ki se jim podreja vsako poedino bitje, ker mu izven njih ni življenja. Prihajajo dnevi dela in skrbi; treba je poiskati in po potrebi splesti gnezdo. Samica mora nastopiti službo vrsti, kakor vleva glas narave, ki mu morajo biti pokorna vsa živa bitja le človek že premaguje njegovo prvinsko nujno. In medtem ko se je nekdo zdelo petje ptič samo čudna, čeprav neredno prijetna in lepa navada, »igra narave«, vemo danes, da tudi ono ustreza zakonom socialnega in »duševnega« življenja v ptičjem svetu ter da po svoje služi velikemu imperativu razmnožitve vrste in razvoja mladega rodu. Pa tudi obstoju lepote in naravi.

Tako se že začenja pripravljati sezona jutranjih in večernih koncertov. Za tiste, ki prebivajo na robu parka, so ptičji koncerti v našem Tivoliju in v gozdovih proti Rožniku uspešno tako prijetni, kakor je očesu prijeten pogled na jutranjo zarjo. Vzdrani se in že jih sliši peti v zboru in posamič. So nekateri, ki s svojim čvkanjem in žvrgolenjem samo spremljajo take mojstre, kakor so, postavimo kosi, vendar imajo tudi tisti, ki jim narava ni naklonila pevskega daru, svoje veselje s prebujajočim se dnevom; tudi oni pripomorejo jutranji simfoniji do učinka.

Ptičji koncerti, ki bodo poslej uvažali naša sončna in celo naša deževna jutra — kaj je kraljati pevcev mar zamaščeno nebo? — so zgoverni primer da tudi »instinktivna« narava pozna neke »estetske« užitke. Zakaj nikar ne mislimo, da ptičje petje služi samo in edino praktičnemu smotru. O tem je zapisal v svoji razpravi tu ornitolog: »Ptičje petje kaže do neke mere pravo in čisto stvarjalno svobodo in lahko mirno govorimo o namernem petju in o iskanju pevske popolnosti. Zaradi tega se tudi ptičji uče petja. V tem je ena izmed vzgojnih funkcij rodnega gnezda, prav kakor je pri človeku mati tista, ki razvzuje otroku dar govora in ga uvaža v sladko skrivnost svoje besede.

Zanimivi so polzkusi ornitologa Heinrotha, ki je opazoval pevski razvoj slavčeka. Mladič, star štiri tedne, se je znašel v njegovi opazovalnici med drugimi ptiči. Ko mu je bilo šest mesecev, se je prvič oglašil kot pevec, toda njegovo petje ni ustrezalo visokemu pevskeemu klanonu slavčeve vrste, marveč je posnemal glasove drugih ptičev, ki jih je slišal iz svoje kletke. Sam po sebi bi se slavček potemtakem ne povzpelo do tiste pevske dovršenosti, ki daje tej ptičji vrsti prvo mesto med ptičami pevskimi. Sam instinkt in sam priložni dar ne zadoščata. Treba je torej »šole«, vzgoje, individualne izkušnosti.

Že s temi opazovanji je razbit mehaniistični pogled dna ptičja. Razbit je v veliko radost tistih, ki nikdar niso hoteli priznati v živalskih bitjih, zlasti se v tistih, ki so človeku ljuba, zgolj oživiljenih strojev fizikalno-kemičnega značaja. Zakaj življenje je za vse nas in tudi za ta drobna bitja večji čudež in globlja skrivnost, kakor jo je mogoče izraziti s sanjimi formulami. In v vsaki življenjski in v slehernem bitju se tem bolj jasno, čim bliže je zavesti in velikemu, vrhunskemu čudežu: razumu, pojavlja potreba raznoterosti. Ptič na veji, ki po svoje ubira svoje speve, je prav tako v oblasti te krasne naravne potrebe, kakor človek na

živalske nakaznice pa niso moglo odpraviti dolgi vrst čakačih gospodinj pred trgovinami. V prvi vrsti so služile samo pravilni razdelitvi hrane. Da so atenske gospodinjice morale v dolgih vrstah stati pred trgovinami in po cele ure čakati, da so prišle na vrsto, zgodovina dobro vé. In vé tudi, da lepe atenske meščanke niso bile ne uvidne ne potrpežljive. Premnogokrat so se spile, ali skodile v lase in se tako srdito obmetavale z marmornatimi ploščicami, da se je neredokodaj podedila kri. Hudi spopadi so bili na dnevnem redu.

V primeri s sodobno živalsko nakaznico so bile prvotne zelo enostavne. Danes je postane živalske nakaznice povezan z vrsto obrazcev, pečatov, pravil, navodil, objav in drugih pripomočkov. Živalske nakaznice zahtevajo znatno porabo papirja. Po vseh državah so si strokovnjaki belili in si še belijo glave, kako bi ustroj živalske nakaznice poenostavili. Doseženi so bili znatni uspehi, vendar pa je idealna živalska nakaznica neizvedljiva. Danes so živalske nakaznice v glavnem dosegle skoraj višek svoje popolnosti.

V starih časih v Italiji

V Italiji so se prve nakaznice pojavile že v antičnem Rimu. Sledile so jim nakaznice beneške republike v Bologni in drugih krajih. Imele so najrazličnejše oblike. Bile so kovanci, okrogle, štirikotne in trikotne oblike. S pomočjo takih »nakaznic« so reveži prejeli hrano po nižnji ceni ali kar brezplačno. Seveda se tudi te nakaznice niso mogle primerjati današnjim ne po svojem številu ne po svoji popolnosti. Danes je v Italiji govora o 45 milijonih uporabnikov za kakih 15 različnih živil, ki jih mora država nuditi družinskih 1628. Nakaznice so se pojavile tudi leta 1628. V Franciji pa so se prvič pojavile za časa revolucije leta 1793. V Parizu in takoj nato v drugih francoskih mestih. Leta 1795. je konvencija določila delavcem dodatni obrok kruha v odmeri 50% običajnih obrokov.

V prvi svetovni vojni so se v Italiji pojavile prve nakaznice leta 1917. Marca meseca v Firenzi, aprila v Milanu, nato v Romi in ostalih občinah. Vendar v omeje-

Tudi randelitev hrane in količina obrokov je v Italiji najpopolnejša. V Španiji so v veljavi trije obroki kruha: po 80, 120 in 175 gramov dnevno in sicer po vrsti za tiste, ki imajo nad 800, od 300 do 800 in manj kakor 300 peset (300 peset je okrog 520 lir) mesečnih dohodkov. Iz tega sledi, da mora bogatejši plačati za svojih 80 gramov (ali srednje premoženj za svojih 120) isto vsoto kakor revnejši za svojih 175 gramov). Z drugimi besedami: prvi prejme mnogo manjši obrok in plača enotno ceno, ki je nad 100% višja.

Italijanske živalske nakaznice so, kakor rečeno, najbolj enostavne. Na eni tablici imamo vsa racionalna živila. V Nemčiji je na razpolago samo za maščobe kar šest

nakaznic. In sicer do tretjega leta, od 3. do 6. leta, od 6. do 14. leta, od 14. leta dalje, za težka in za najtežja dela. V Franciji so tri vrste: navadne, za težka in najtežja dela; v švic dvje; za otroke in odrasle. Za meso je v Nemčiji pet različnih razredov obrokov in nakaznic, v Franciji tri, v Angliji dva. Da so vse te različne potrebne, ne moremo reči. Ni pa dvoma, da se bo dal iz vseh živalskih nakaznic dal narediti prav zanimiv muzej. Živalska nakaznica je potrebna vedno, ko postane svobodna prehrana iz tega ali onega vzroka nezanesljiva. Zagotovi nam zadosten obrok raznih živil in prepreči nepotrebno in neprijetno čakanje v dolgih vrstah pred trgovinami.

„Jutrova“ zavarovalnina v znesku 3800 lir je bila izplačana materi orožnika Franca Bregarja

V današnji veliki vojni, ko zahtevajo bojišča, kakršnih svet še ni videl, številne visoke žrtve, gredo nesreče posameznikov manj opaženo mimo nas kakor v mirni dobi. Ali vendar vsi vemo: vsakdo ima svoje drage in njegova nesreča zaseka globoko bolečino v njihova srca. Izguba najdražjega člana družine je pa lahko v današnji dobi, ko smo tako navezani drug na drugega v svojih najožjih krogih, za marsikatero družino kar usoden udarec. Zato prav gotovo lahko naglasimo pred javnostjo, da »Jutrova« zavarovanje zvestih naročnikov za primer smrtnih nezgod v današnji dobi samo pridobiva na svojem socialnem pomenu.

Ne vemo ne ure ne dneva, kdaj kogarkoli izmed nas izbere usoda. O tem nas vsemom prepričujejo dogodki. Lani v decembru smo v »Jutru« kratko poročali, da je postal žrtev smrtnih nesreč orožnik g. Ivan Bregar. Ker je bil zvest plačnik in so bili danj vsi pogoji iz pravi našega zavarovanja, je bila pokojnikovi materi izplačana zavarovalnina v znesku 3800 lir.

Danes nas je pokojnikova mati naprosila, da bodi v velikonočni številki »Jutra« objavljena njena naslednja

Javna zahvala:

»Moj sin Ivan Bregar je bil šele štiri mesece naročnik »Jutra«, ko ga je nenadno zadela smrtna nesreča. Zavarovalnica Assicurazioni Generali, Trieste, glavni zastop v Ljubljani, mi je kot prevzemateljica poslov Zedinjene Zavarovalnice d. d. izplačala zavarovalnino v znesku lir 3800.—. Čutim se zaradi tega dolžna, da se »Jutru« in imenovani zavarovalnici za njeno kulatno postopanje najtopleje javno zahvalim. Breg pri Dobu, konec marca 1942. Františka Bregarjeva, mati«

EVEREST SERVIS JE SPECIJALNA DELAVNICA

v kateri se strokovno pod vodstvom strokovnjaka popravljajo vse vrste pisalnih in računskih strojev, registrirnih blagajn, gramofonov, nalivnih peres itd. Vsako popravilo se izvrši najhitreje in najceneje. Za vsako pomembnejše popravilo dobite garancijo. Za večja popravila zahtevajte proračun od

EVEREST SERVIS, Ljubljana, Prešernova ulica 44

Telefon števil. 26-36

višku svoje duševne zmogljivosti in svojega dostojanstva.

Zato smemo upravičeno poslušati nastopajoče jutranje koncerte v gozdovih z zavestjo, da tudi v teh drobnih pevcih deluje majhna iskra onega, istega duha, ki se je v tavnem človeku razvil v močnega sončni plamen.

Obnovite naročnino!

Zgodovina živalskih nakaznic

Strokovnjaki so izračunali, da samo v Evropi natiskajo najmanj 10 milijard živalskih nakaznic na leto. Od teh odpade na Italijo samo 800 milijonov. Tako je z živilskimi nakaznicami danes. Kako pa je bilo v prejšnjih časih? Kdaj so prvič vpeljali živilsko nakaznico?

Čop las na Aljaski

Skorajda neverjetno se sliši, a je vendar res, da so živalske nakaznice stare nad 3000 let. Pri nas na primer dá povod za uvedbo živilskih nakaznic vojna, na drugih celinah pa ni bilo zmerom tako. Na Aljaski, ameriškem polotoku, ki ga ozek morski preliv loči od Azije, imajo še zdaj nekatera plemena živalske nakaznice, kadar jim lov ne uspe. Racionaliranje živil je pri teh plemenih v navadi že mnogo časa. Kadar je lov slab, zbere poglavar vsakega plemena vso hrano, kar je na razpolago. Potem se prične razdeljevanje živil. Seveda ne s pomočjo sodobno urejene nakaznice, kakršno imamo na razpolago mi, di si moremo kupiti primeren obrok tega ali onega živila. Poglavar plemena na Aljaski zahteva za obrok hrane — čop las. In dokler na odrezanem mestu ne zraste novi lasje v prejšnji dolžini, dotični ne prejme nobenega obroka več. Iz tega je razvidno, da je bil obrok velik, da je zadostoval za toliko časa, kolikor je treba, da lasje na novo zrastejo. Na ta način so modri poglavarji preprečili, da bi podaniki hrano zapravljali in skupna zaloga zadostuje do prihodnjega lova, ki omogoči nove zaloge.

Pred 3000 leti na Kitajskem

Zgodovina ve povedati, da so se živalske nakaznice prvič pojavile okrog leta 1100. pred našim štetjem. Nekateri znaki sicer kažejo, da so živalske nakaznice poznali že mnogo prej, vendar pa nimamo nikakih zanesljivih dokazov o tem. V ostalem je tudi doba 3000 let dovolj dolga, da vzbudi upravičeno začetno let. Leta 1100. pred našim štetjem so se pojavile prve živalske nakaznice, ki močno spominjajo na današnje. Kitajski cesar Čan se je takrat znašel v stiski. Na meji njegove države so se pojavili vojski vojskovedje Čanga. Napadeni cesar je takoj zbral primerno vojsko in se postavil napadalcu po robu. Obetal se je huda in dolga trajna vojna. Da bi bila nesreča še večja, je istočasno nastopila poplava. Obje nesreči sta Čana prisilili k izrednim ukrepom. Modri cesar je po krajšem preučevanju razmer sklenil izdati nekakšne bone za razdeljevanje hrane. Vendar to ni zadostovalo. Oblast je mislila na vse, tudi na to, da bi temi elementi »bone« lahko ponarejali. Vsa prebivalce je prejel posebno leseno palčico, ki je bila obarvana z barvo, katere sestavino je poznala samo oblast. Za vsako palčico je bil odmerjen določen obrok hrane.

Živalske nakaznice v stari Grčiji

Nekatera druga plemena so se v stiskah posluževala tudi kamenitih »nakaznic«, vendar o teh ne vemo podrobnosti. »Živalske nakaznice« so se pojavile tudi okrog

leta 480. pred našim štetjem. V takratni vojni med Grki in Perzijci je začelo občutno nedostajati hrane. Spartancem je grozila lakota in da bi jo preprečili, se je Leonida zatekel k primernim ukrepom: uvedel je živilska nakazila. Obenem je odločil, da ne bo vsak državljani prejemal enako velikega obroka. Branilci domovine so imeli pravico do večjih obrokov. Čim vrednejši je bil borec, tem večji obrok je prejel. Znatna napredek je živilska nakaznica doživela v vojni med Atenami in Sparto, ko so Atenci uvedli nekakšne bone iz marmora. Na njih je bilo celo naznačeno, za katero vrsto hrane veljajo. Vsak državljani je moral za določeni predmet prinesiti določeno ploščico. Takratne

Različne oblike, različni načini

Pravijo, da imajo najlepše živalske nakaznice Francozi. Vendar pa so tako komplicirano sestavljene, da jih ne bi radi zamenjali s svojimi. Leta 1917. in 1939. so bila mnjena deljena, ali naj bi bile živalske nakaznice družinske ali osebne. Po dolgotrajnih in neprijetnih polzkusih v Evropi so ugotovili, da je skupna družinska nakaznica neprimerna. Vse živalske nakaznice so sestavljene iz bonov ali odrezkov, na katerih je natiskano vse potrebno: ime racionalne hrane, datum veljavnosti, količina obroka, občina, v kateri lastnik stanuje itl. Če pogledamo nazaj, vidimo, da so bile živalske nakaznice preprostejše, bolj površne. Prva italijanska živilska nakaznica leta 1940. takih napisov ni imela, temveč samo številke.

KUPUJEMO RABLJENE GRAMOFONSKE PLOŠČE

dobro ohranjene, kakor tudi zlomljene. Istotako kupujemo rabljene gramofone ali pa jih vzamemo v protiračun.

Prinesite blago v brezobzorne precepite! Plačujemo najvišje dnevne cene!

„EVEREST“, LJUBLJANA, PREŠERNOVA ULICA 44

Japonske ženske nekdanj in danes

Tu in tam čujemo ali čitamo o evropeizaciji Japoncev. Nič ni bolj zmotnega, kakor to. Trudna Evropa ni mogla preobraziti Japonske, ki ima starinsko, samobitno kulturo. Industrijsko, gospodarsko in znanstveno je japonsko cesarstvo že davno doseglo isto stajno kakor evropske države. Pač pa je Japonska po prvi svetovni vojni obogatela, vsaj za japonske pojme in v primeri s stanjem pred prvo svetovno vojno. In blagostanje je prineslo nove oblike v japonsko javno in zasebno življenje, oblike, ki so na las podobne življenju belih narodov. In kdo je bil v tem najuspešnejši posredovalec? — Film!

Japonci imajo svojevrstno gledališko umetnost. O tem smo se lahko prepričali pred leti v Ljubljani, ko je pri nas gostovalo znamenito japonsko gledališče z dvema starinskima igrarica. Prav tako so japonski filmi. Kakor so Japonci izpočetka nezaupljivo ali celo posmešljivo gledali in poslušali Puccinijevo opero »Madame Butterfly«, tako so najprej tudi mrzili film belih narodov, naj je bil ameriški ali nemški. Toda polagoma sta evropski in ameriški film bolj in bolj osvajala japonsko javnost in jima je uspelo tisto, česar ne bi bila sicer zmogla nobena druga sila: preobrazila je japonsko ženstvo, ki se je začelo reševati iz tisočletnega oklepa prevelike sramežljivosti, zapostavitvenosti in malovernosti. Pravljice, povesti in potopisi nam tudi danes še govorijo o skromnih, ljubezljivih, sramežljivih in ponižnih Japonkah, oblečenih v svileni kimono in poslušnih kakor jagne. Toda če pridemo danes v Tokio in se vseh v sprejemno dvorano hotela »Imperial«, boš priča zanimivih dru-

žabnih prizorov. Pri tej ali oni mizi bo sedela družba belcev, kakršno lahko najdeš v vsakem evropskem ali ameriškem hotelu. Pri drugi mizi pa bo zbrana družba Japonk v slikovitih kimonih. Zdjaj se bo dvignila katera izmed japonskih dam in bo pristopila k belim znancom. Kakor igralka na odrju, z lahkino naklonom glave bo pozdravila bele prijateljice, belim prijateljem pa bo poudarila roko v poljub. Potem se bo vsedla v naslonjač, prekrizala noge nad kolena, prižgala cigareto in bo — kar je najbolj presenetljivo — govorila tudi s svojimi živahnimi očmi, ki so morale biti prejšnje čase kar mrtve; smehljala se bo, se šalila in bo koketna. Skratka: moderna Japonska je zavrgla rumeno masko.

Evropski in ameriški film je na Japonskem udomačil poljubljanje, ki je bilo prej v tej deželi neznano. Zaljubljeni pari so vsa prejšnja tisočletja, odkar so bogovi stopili na zemljo, sedeli molče, se držali za roke in se zdaj pa zdaj spogledovali. In zaljubljenka je, kakor pravi japonska pesem, »zadrževala nagubani rokav dneva pred očmi svojega izvoljenca, da bi se ostal ob njeni strani.« Zamislite si: pred 20. 30 leti se je privikar dogajalo v tisočletni japonski zgodovini, da so mladeniči začeli objemati svoja dekleta. Vsekar se je ta reč dobro obnesla — kdor ne verjame, naj gre po vojni polzkusit srečo na Japonsko.

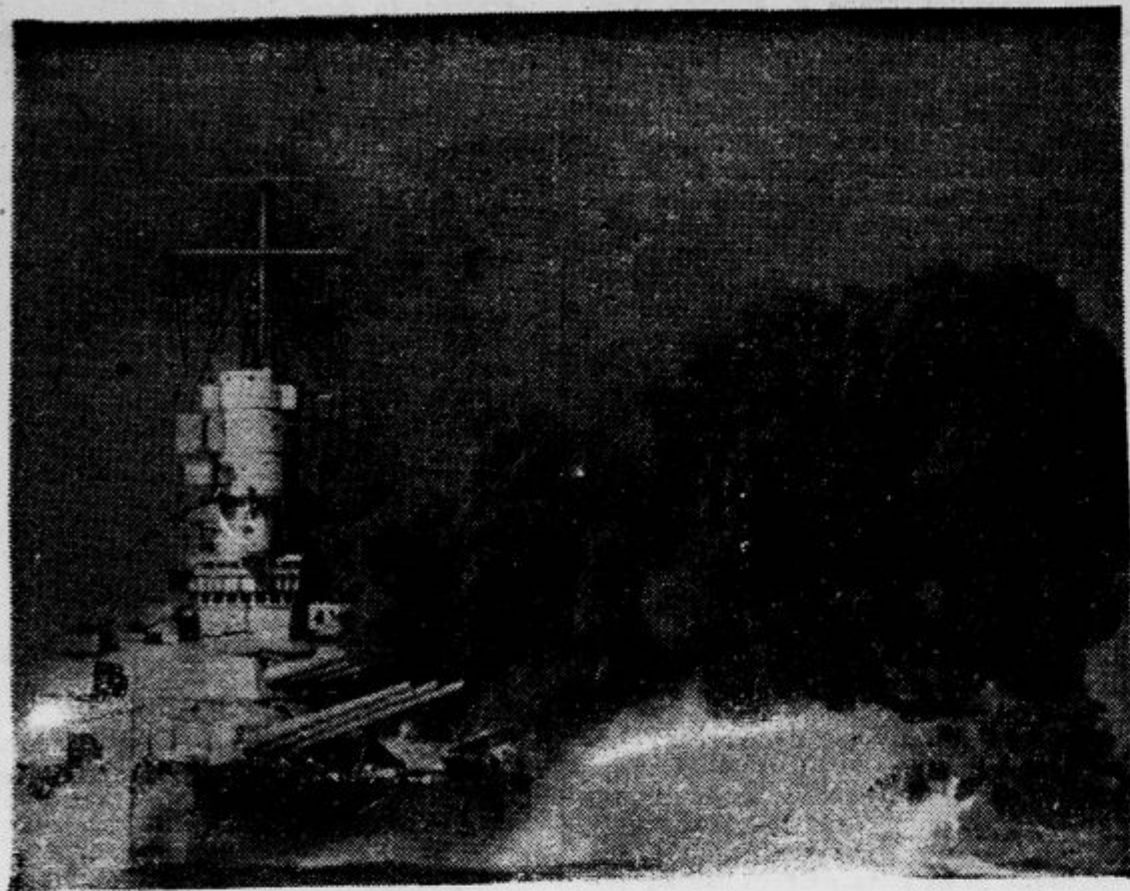
Seveda je film rodil tudi slabe posledice. Tiste romantične zgodbe o ljubimkanju mladih žena, o pobegih s tuji moškimi, o medsebojnih obračunavanjih s samokresi in podobne historije niso bile kaj prida vzgojne za japonski ženski

svet. In res se je v Tokiu nekaj let po prvi svetovni vojni primerilo več afer, o katerih je po ameriškem zgledu poročalo bulvarno časopisje. Ta ali ona Japonka iz ugodne hiše je pobegnila s »svojim Amerikancem« ali pa je prišlo v nočnem baru do spopada med tekmovalkami. Vse to se je dogajalo v dobi, ko so japonske matere še dajale hčerkam poleg druge date bodalo z besedami: »Če ti bo zakonsko življenje nezno, umri z bodalom, kajti ženske ne smejo tožiti.« Seveda se je to vrstilo največ v razvratni povojni dobi, ki je zajela ves svet. Stanje se je polagoma spet izboljšalo.

Ali še vedno se ti lahko primeri, da doživš na Japonskem prečudna nasprotja. Japonski pisatelj Komakizi Nohara nam pripoveduje naslednje: »Pred 20 leti me je privedla pot iz Tokia na Kišu, na najjužnejši japonski otok, kjer vladajo še močno patriarhalne šege in navade. Povabil sem bil k zelo bogatemu veletržcu, ki je bil jako prijeten in svobodoljubni gostitelj. Kakor je tam v navadi, mi je pred večerjo ponudil, da se okopljem. Sam me je povedel v kopalnico. In ko je odprl vrata, je rekel smehljaje se: »Upam, da vas ne bo motilo, če se pravkar kopata moja žena in hčerka.« — Nu, da jih ne bi žalil, nisem smel odkloniti kopanja v troje. V prostorni kopalnici smo se prav lepo znašli vsi trije, — obe neobčleni rumenopolti damci in jaz. Za kopanje je bila na razpolago velika lesena kad. Spravili smo se vanjo in smo tical v vodi do vratu. Kljub temu moram priznati, da mi je bila ta dogodivščina prav posebno čudna. Gospa je bila iz višjega sloja in ni bila vajena skupnega kopanja, kakor je to v navadi pri nižjem ljudstvu. Toda ona in njena 16-letna hčerka sta znali biti tudi v tem po-

ložaju tako dostojni, da ne rečem dostojanstveni, kolikor je le bilo mogoče. Naslednji dan smo se odpeljali na izlet v Hakozaki ob morju. Moški smo se naglo slekli in smo plavalji nagi. Ženski pa ni bilo mogoče pregovoriti, da bi šle v vodo. Dočim ni bilo nič pohujšljivega na tem, da se je prejšnji večer tujec kopal v isti kadi, je bilo zdaj na prostem treba varčvati sramežljivost. Sele proti večeru so dame na skrivnem kraju ob morsk obali slekle obleko, se naglo vrgle v vodo in so bile brž nato spet oblečene. Danes je na Japonskem spet drugače. Samo v nekaterih staromodnih zgradbišnih še vidiš ljudi, da se kopajo medseboj ne glede na spol. V ostalem pa je kopanje zaključena privatna zadeva. Seveda, na morskih peščinah ali ob rekah se kljub temu razvija kopališko življenje po ameriškem in evropskem vzgledu z razkazovanjem elegantnih kopalnih oblek.

Pred sedanjjo vojno so trdili nekateri topotisci, da obvladala moderno življenje na Japonskem dva tuja činitelja: ameriški film in angleški misijonar. Prvi je imel s svojo prodorno vsiljivostjo uspehe v vseh japonskih mestih, drugi pa je bil na čuden način deležen globoko znanih voznih ugodnosti na vseh japonskih parnikih in železnih. Tuji film je vsiljeval narodu, ki je pri vsej starinski kulturi ohranil sramežljivost in prigrone moralno, raznovrstno pohujšanje. Drugi pa je vzgajal japonsko ženstvo k namišljenemu svobodoljubju s tem, da ji je dovoljeval svobodnejše obleke, svobodnejše kretanje, ljubimkanje in vse tisto, kar prikazujejo filmi. Uspeh je bil tak, da je rumena maska sicer res padla z obraza Japonk, toda časi so se spet obrnili in japonski svet se vrača k svoji prvobitnosti, k svoji stari morali, o kateri nas najbolj prepričujejo vojni uspehi japonskega naroda.

Italijanska bojna ladja v akciji proti britanski pomorski formaciji v srednjem Sredozemlju

Živi veletok

S knjigo v roki sedi plantažnikova žena v udobnem stolu in si odpočiva. V sedmi sobi sta oba mala otroka že davno v postelji in spita za moskitinima mrežama. Oče je odšel na pregled bananskega nasada v nižavi in se ne bo vrnil prej nego v dveh dneh. Tudi zamorski sluga so se umaknili v svoje koče k zaslužnemu počitku.

Z belo ženo bdi samo še ovčarka. Leži nedaleč od nje s koničasto glavo med šapami in z zaprtimi očmi — toda neprestano gibanje njenih pokončnih ušes dokazuje njeno stalno čuječnost.

Knjiga pa ni mogla zamotiti ženinih potujočih misli, ki so neprestano uhajale in preskakovale razdaljo sedemdesetih kilometrov in hitele do moža, ki sedaj bržkone od dnevnega truda in vročine počiva. Evropske se polasča čuden nemir. Kazalca na uri se pomikata počasi proti deseti, z naglo odločitvijo je zaprla knjigo, da odide spat. Istočasno se je zganila psica, razgalila beli vrsti svojih zob in pretegnila vitko telo. Potem je stekla na dvorišče, da nastopi nočno stražo na prostem. Med tem je žena z nekoliko gibi uredila še to in ono v sobi, upihnila luč in stopila k otrokom. Toda zopet jo je napadel nemir in baš ko je pogledala na teraso, je psica besno zalajala.

Sedaj izkušena žena ve, da je bil nje nemir upravičen, čeprav vzroka še ne pozna. S hitrimi koraki se je vrnila v sobo in zagrabila možev samokres ter električno žepno svetilko. Mrzla kovina je učinkovala čudovito pomirjujoče na razdraženo živec. Komaj je stopila na prosto, ji je prišla psica naproti. Žival je neprestano lajla v noč, ki je bila nepredeljnejša nego kdaj prej. Potem pa se je posvetila z vso skrbjo svojim nogam. Prišla jih je grizti, praskati si kožo in bevskati neprestano v temo. Žena pa je tedaj spoznala marsikaj. Sedaj je vedela, da ji ne pretijo niti ljudje niti divje živali, temveč da je nekje v bližini veletok potujočih mravelj na pohodu. Te nad vse popadljive žuželke so zagrabile zvesto psico. V takšnem primeru je strelno orožje odveč, ne pa svetilka. Previdno, z napestiti čuti je nastopila žena obhod hiše. Zarki snop električne luči je otipaval vsak korak. Pot okoli hiše je bila že skoraj končana, ne da bi žena opazila kaj posebnega. Toda baš tedaj, ko si je hotela oddahniti, je zadel stožec svetlobe širok, črn tok gomazevih mravelj. Oddaljen je bil komaj nekoliko metrov od verande in se pretakal proti hiši. Nad tem prostorom je visel tisti fini šum in žvenket, ki so ga bili njeni čuti podzavestno dojemali že ves čas, fini žvenket oklepov, kakor da stopa v daljavi milijonska vojska bojevnikov skozi noč. In res je bila milijonska vojska odločnih borec na pohodu!

Sedaj ne sme izgubljati niti trenutka več, kajti črna poplava ne sme pod nobenim pogojem prispeti do hiše. V tem primeru bi jo morali vsi prebivalci v največji naglici zapustiti na drugi strani. Toda sama je nasadnikova žena brez moči. Z utripajočim srcem je planila k zvoncu, ki kliče delavce in sluga zjutraj in opoldne na delo, ter prišla z vso močjo za vrvi. Rezek glas je pretrgal navidezni nočni pokoj in čeprav ni mogel pridetiti do moža v daljavi, je spravil vendar vse črne pomočnike na noge. Žena je spustila vrvi šele tedaj, ko so pridirjale skozi tropo noč prve goreče plamenice, ki so jih vihte vnete črne roke.

Drug za drugim so pritekli najprej kuhar in nato ostali delavci. Nekoliko kratkih, sunkovito sproženih besed jih je potegnilo na položaj in že so odbrzeli, da pripravijo odločno obrambo. Končno je bilo najpotrebnejše urejeno in dolga, travnat nasip se je dvigal prečno pred napadalnimi kamni. Kmalu so zaprasketali svetli plameni ter naslikali hišno pročelje z okni in stebri ter skupine cvetlic in bananovcev na glavnem dvorišču žarko na svetlo ozadje.

Bela žena je istočasno povsod. Spodbuja svoje ljudi, jih graja in hvali. Trdna volja ji govori iz oči in usmerja obrambo pogumno kakor mož. Ljudje prinašajo neprestano snove trave, jih razdeljujejo in mečejo v ogenj.

Razburiliva borba trajala še celo uro in branilci so si že svesti zmage. Komaj pa ogenj malo pusti in se zruši v pepel, se gomazeči živalski veletok navzlic milijonom trupel spravi na novo proti hiši. Zrak je prepojen s smodnim duhom ožganih mravelj in ta duh je tako močan, da prevladuje nad dimom goreče trave ter draži človeka k bljuvanju.

Nazadnje mučno počasi, prične noč bledeti. Snovi rdečih žarkov vztrpetajo preko bledega jutranjega neba, dobre temne barve in rišete siluete palm kakor japonske slike s tušem na vedro ozračje. Bela žena je utrujena do smrti in tudi njeni pomočniki se opotekajo z mehki kolni in pobešenimi glavami naokrog. Ogenj gori komaj še slabotno.

Sunkoma se je prikazalo sonce in vsak kotiček se je razsvetlil, nočna mora je

pobegnila pred jarko svetlobo. Samo sovražnik je ostal. Šele sedaj je mogoče pregledati ogromnost njegove vojske. Neštivilni tropi se valijo še vedno naprej, tirajo srednje trope pred seboj in prehitevajo najsrednejše, ki se ob robu žara zvijajo od bolečine in se besno zagrizujejo v vroči pepel. Vrsti za vrsto umirajo, toda preko njih prehajajo nove množice v napad.

Žive ubijajoči boj se nadaljuje. Sonce je popilo vso vlogo s trave in listja. Njegovi vrelci žarki dajejo z ognjenim napisom, ki se vedno plamti, grozovito vročino. Človek komaj še zdrži na drugače tako hladni verandi, oblaki dima prodirajo skozi vso hišo.

Novi delavci so nadomestili utrujene moše in tedaj so privabili še dva sode petroleja. Bela žena je preuči, da črnece ne sme zapustiti niti za trenutek. Poldne je že davno minilo, na hitro so popravili nekoliko grizljajev. Sile pogumne žene so porabljene do zadnjega ostanka. Samo za trenutek bi zaprla boleče veke, samo malo bi zadremala. Opetakaj se kakor pijana, je stopila v hišo, se zgrudila v stol in skoraj v istem trenutku je prenehala dojemati svojo okolico.

Večer se zgirja naglo čez tropsko pokrajino. Še enkrat so zagoreli vrhovi gor, potem so legle nočne sence nanje. Z mraja je zapihal veter in ljudje so zasopli pod njegovim hladnim dihom. Poigral se je s pepelom, pognal ga v vrtincih pred sebe in —

Kakor trobentanje stepnega slona je udarilo v enoličnost kihanje zamorca, ki je bil zadremal in je dobil pepel v obraz. Bela žena se je iztrgala kakor preganjana žival svoji utrujenosti in v istem trenutku je postal popolnoma budna. Komaj je trobentanje minilo, so se oglasili kriki in na vratih je zadela plantažnikova žena ob zmedenega slugo, ki je prišel k Jobovo vestjo: »Mravlje so obšle dolgi nasip žarečega pepela na njegovem koncu!«

Tedaj se je dvignil drug, večglasni krik iz bližnje verande in noč je presekala jak svet. Z dvema skokoma je stekla žena do hišnega vogala, oči je morala zapreti pred ostro svetlobo in groza ji je spreletela telo. V trenutku je domela obseg nove katastrofe. Eden izmed služabnikov je bil izgubil glavo, ko je zagledal mravelje že na verandi, in je v širokem loku izlil vrč s 15 litri petroleja enostavno na tla. Tekočina je morala priti v dotik z žarečim pepelom, kajti istočasno je siknil visok plamen v zrak in sedaj je nastalo morje plamenov pod verando. Sredi tega morja leži sod in gori kakor plamenica.

Niti za trenutek prezgodaj ni spoznala žena nove nevarnosti, kajti komaj so se umaknili vsi za hišni vogal, se je sod razletel z glasnim pokom in brizgnil gorčo tekočino naokrog.

Vsi moše so v trenutku pograbili lopate in v divji naglici poskusili obvladati novega sovražnika, ki je hotel požreti vso hišo. Vsa utrujenost jih je minila in počasi so dosegli uspeh. Zid je bil sicer ves črn od dima in tramovje je pokalo od vročine, toda ogenj je popuščal. A prišla je še druga, nepričakovana pomoč: na nebu se je po vsem videzu nenadno zrušil jez, velikanske množine vode so zgrmelo na tla. Pločevinasta streha je zapropala, kakor da so udarila po njej ogromna kladiva, ob robovih strehe se je stvorila prava vodna zavesa. Grom je šel nekolikokrat preko prebujene pokrajine, cel hudournik se je zlil iz jarkov okrog hiše čez malo nagnjeno ozemlje. Ko se je vodna zavesa po skopi pol uri razredčila, je hudournik še vedno bobnel mimo hiše in sedaj se je pokazalo, da je odplavil tudi armade mravelj. Voda je hišo rešila na dvojen način.

Naslednje dopoldne se je nasadnik vrnil in začudil, da ga žena ni pričakala v požrav. Kuhar mu je razložil dogodek z dolgim govorom in v hiši je mož našel svojo družino v globokem spanju, toda zdravo.

Ura, ki se ne ustavi

Neki švedski kmet je l. 1916 zgradil uro, ki teče odtlej neprestano, ne da bi jo bilo treba naviti. Tekla bo še naprej in se ne bo ustavila, dokler se n'eno kolesje ne obrabi. Ne gre tedaj za kakšen »perpetuum mobile«, vendar pa za prav zanimivo tehnično delo.

Skrivnost vztrajno obratujočega mehanizma te ure je namreč v tem, da na umen način izkorišča še tako neznatne razlike zračnega tlaka. Ohišje ure je hermetično zaprta pločevinasta škatla, ki se njene stene širijo in krčijo v skladu s spremembami zunanje zračnega tlaka. Te spremembe dajejo mehanizmu dovolj energije, da dviga utež, ki s svoje strani spravlja kolesje v tek. Šele v tem primeru, če bi se zračni tlak ne spreminjal celo leto, bi se umni stroj ustavil, a ta primer pač nikoli ne bo nastopil.

Predržnež

Na klopi v tišjem delu mestnega vrta je sedela mlada dama in je zapravljala zgodnji večer s tem, da bi bila videti popolnoma nedostopna. Njene sive oči so gledale preko občudujočih jo pasantov, kakor da bi bili nežive stvari. Mene, svojega soseda na klopi, je sprejela z istim hladnim pogledom na znanje, s pogledom, ki ga je poklonila n. pr. otroški žogi, kadar se je zakotalila pred njene noge.

Vse zvijače za zblizanje so bile videti tu popolnoma brezupne. Pravkar sem se odrekal stikanju po novi, nezasišano učinkoviti različici nagovora in sem resignirano potegnil časniki iz žepa, ko je prišel po gramozni poti mlad možki z rokami v žepih, s klobukom na tilniku. Zagledal je lepo gospodično na drugem koncu moje klopi in je zakrmaril takoj proti prostemu sedelu med nama.

Kako se bo osmolil! sem ugotovil skozi željo v svoji notranjosti. Ko pa je nedostopna dama takoj nato izvlekla neko knjigo in se pozorno pogledala vanjo, sem moral zavistno priznati, da je to poudarjeno obrambno vedenje prav za prav že začetni uspeh za predržneža. To tudi ni bil mož, da bi tega ne spoznal. S pohvale vrednim pogumom je vrzel pogled čez ramena lepega kipa v roman in zaupno pobral: »Ali se bosta vzela?« Namesto odgovora je čitateljica sklopila knjigo in se zagledala ošabno predse.

Sedaj se bo vdal! sem se veselil. Prav nič se ni vdal. »Silno mi je žal motnje!« je poskusil še enkrat. »Jaz tudi!« je dejala odklonilno. To je bilo dovolj razločno.

Toda predržnežu ni bilo dovolj razločno. »Kako more biti človek tako trdosrčen!« se je zasmeljal in prisedel še za eno dlan bližje. Dostj bližje prav za prav ni mogel več... Sedaj jo je pregovarjal s politim glasom in jaz sem se pripravil, da damo na vzklík, na kretnjo osvobodim vsiljivo.

Toda dama ni vzklíknila, nagnila je mlčno glavo in se smejala vase. Tako zapada torej tudi ta malik neumnostim gizdalina, ki je pritekel bogsigavedi odkoli! V svoji notranjosti sem z grenkobo majal z glavo.

V tem trenutku je privihralo dražestno, čisto majhno šolsko dekletce sem, vrnilo se je med parček in zagostolelo: »Pozdrav, mamica! Pozdrav, mamica! Pozdrav, očka! Ali sta si spet dobra?« H. F.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Gospodje so sedeli v kadiji; sobi in filozofirali. »Sreča«, je dejal eden, »ni nikoli to, kar dosežemo, temveč to, kar moramo še doseči!«

»Misliš?« ga je zavrnil drugi. »Ali še nisi nikoli v deževni noči tekkel za cestno železnico?«

SPORT

Bodočnost sporta v novi Evropi

Napisal dr. Karel Diem, ravnatelj mednarodnega olimpijskega zavoda v Berlinu

Sport je izraziti življenjski pojav zapajnega sveta. Nastal je v Evropi in se je razširil povsod, kjer se je širila evropska civilizacija. Svoj prvi veliki razvoj je sport dosegel takrat, ko je bila na višku civilizacija stare Helade. Že takrat je služil kot sredstvo za vzgojo, zdravje in vojaško izobrazbo. Skupno s staro civilizacijo je potem zamrl tudi sport in se spet pojavil šele v renesančni dobi. Tedaj so nekatere sportne vrste gojili predvsem Italijani. V dobi galantnega veka so nekatere vrste sporta prešle v Francijo, kjer so najprej najbolj ljubili turnirske sporte, kakor so rokoborba, sabljanje, jahanje in žoganje. Pri teh igrah so se posluževali tudi palic in tako se je razvil hokej, ali pa velikih žog, s katerimi so v teku razvoja začeli igrati nogomet, ali pa manjših žog, ki so jih udarjali s posebnimi loparji, iz česar se je razvil tenis. Na vse zadnje je tudi beseda sport, čeprav smo jo prevzeli iz Anglije, vendarle francoska beseda, ker izvira iz glagola »desporter«, ki pomeni — zabavati se.

Sport, kakor ga poznamo in gojimo danes, se je pri vsem tem le razvil v Angliji, ker je bilo tam največ pogojev zanj, in sicer predvsem zaradi napornejšega dela v dobi strojev in s tem zvezane potrebe čim izdatnejšega odmora. V oni dobi se je nujno moral najti nekdo, ki je začel misliti, kako bi se ljudje z gibanjem na prostem okrepili za mnogo težavnejše zahteve vsakdanjega življenja. Ker se je sport začel razširjati na zmerom večje množice, ki so tudi še poskušale tekmovali med seboj, je bilo slednjč treba določiti za njegovo izvrševanje najrazličnejša pravila. Obenem z razvojem obriti in industrije je šel sport svojo zmogovitost pot po vsem svetu. Posebno viden je bil razvoj v Severni Ameriki, kjer je prišlo po zaslugi priseljencev iz vseh delov sveta, predvsem pa iz Evrope, do prave sinteze angleškega, nemškega in švedskega sportnega sistema.

Tudi sport v Nemčiji se je razvijal pod raznimi deloma domačimi, deloma tujimi vplivi ter je šele po prvi svetovni vojni dobil enotno obliko, zaradi katere ga danes zavidava ves ostali svet. Nemška telesna vzgoja ima pred angleškim sportom to prednost, da ima za podlago raznovrstne sestavne priprave, medtem ko je n. pr. švedska gimnastika značilna po svoji večji živahnosti. Nemški sport je sprejel načelo borbe in tekmovalnosti, ni pa omeil aktivne delavnosti na starostno dobo, temveč zagovarja temeljito telesno kulturo do pozne življenjske dobe. Razen tega je nemški sport ohranil tudi svojo povezanost z naravo. Nikjer toliko ne gojijo hoje, kakor v Nemčiji, in sicer v pravi sportni obliki, ki ni samo užitek, temveč obenem tudi borba z naravo. Nemški sport je sedaj postal vzor za način telesne vzgoje pri narodih vse Evrope.

Poleg telesne krepitve pa ima sport tudi nalogo duhovnega vodstva vsega sportnega sveta. Saj so samo v Evropi vse mednarodne sportne zveze, ki vodijo sportno delovanje po vseh državah. V Evropi je tudi sedež mednarodnega olimpijskega odbora, ki vodi vsakokratno največje sportne prireditve novega veka, olimpijske igre. Kaj so olimpijske igre in kako velik je pomen tega največjega mednarodnega srečanja sportne mladine vsake štiri leta po zgledu klasičnih olimpiad, tukaj ni treba posebej razlagati.

»Nu, Jaka, sedaj si dobil veliko dediščino. Kaj si boš za to privoščil?«

»Najprej pojdem in prisimolim svojemu staremu sovražniku Mihi klofuto za najmanj 200 lir!«

»Kaj pa se dogaja tam, da letijo ljudje skupaj?«

»Nič, toda vsakdo se hoče o tem prepricati!«

Brivec je oznanil svojemu prijatelju z žarečim obrazom: »Pomislí, včeraj sem dobil prirastek v družini!«

»Tako?« je dejal prijatelj. »Čestitam. Kaj pa bo: za bratje ali za trajno kodranje?«

»Obtoženec, zakaj ste tožitelja tako nemilo pretepli?«

»Zato, ker mi je rekel, da sem star osel.«

»Toda v tem primeru bi ga bili vendar lahko tožili!«

»Res je, a mislim sem si, da zavojito takšne malenkosti ni vredno hoditi na sodnijo.«

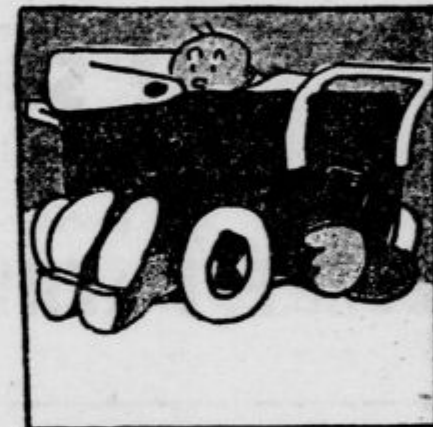
A NEKDOTA

V Monakovu je neki postrežek vodil preprostega kmetiča po mestu in mu razkazoval vse mogoče znamenitosti, med drugim tudi vseučilišče. Kmetič je hotel vedeti, kaj pomenijo kipi na sprednji strani. Da bi ne pokazal svoje nevednosti, mu je postrežek imenoval več popularnih učenjakov iz novejšega časa. Pri nekem na pol golem grškem filozofu je dejal drzno: »To je dr. Schweninger.«

Kmetič, ki ni bil tako hudo preprost, je vzklíknil: »Aha, to je Bismarckov telesni zdravnik! Pa zakaj nima suknje na sebi?«

»Veš, Jožek,« je dejal postrežek, »od kar je zdravil državnega kancelarja, so se ljudje zanj tako trgali, da mu je šla najboljša suknja po gobe!«

VSAK DAN ENA

Avtomobilski lastnik, ki je dobil otroški voziček.

lirala. Kakor je bila domaj staber mednarodnega sportnega življenja, tako bo tudi v bodoče krepko nosila ves svetovni sportni pokret in kazala pot, kjer se bo našla milina vseh narodov.

(Po »Sportni službi F. S.«)

Vogt - Musina.

Tudi boksarji imajo svoj prazniški dogodek

Razen nogometašev, ki imajo v teh praznikih dve veliki prireditvi na italijanskih tleh, in njihovih prijateljev, ki bodo nesporno čakali na njun izid, bodo imeli svoj prazniški dogodek tudi prijatelji boksarskega sporta, ki bodo danes težko čakali na konec važnega dvoboja za naslov evropskega prvaka v poltežki teži med Nemcem Rihardom Vogtom in Italijanom Luigiem Musino. Ta odločitev bo v Berlinu. Kakor čitamo v nemških in italijanskih virih, sta se oba boksarja za to srečanje temeljito pripravila in trdijo posešno o Vogtu (Nemci seveda), da se mora že po njegovih zadnjih uspešnih nastopih računati na to, da ima v tem dvoboju več izgledov na zmago kakor nasprotnik.

Naslov evropskega prvaka v poltežki teži spada med najbolj pomembne za boksarske profesionalce v Evropi. Borba za to mesto sega za skoraj 30 let nazaj in je bila Nemčija v njej dozdaj najbolj uspešna. Med Nemci, ki so se že ponasjali s tem naslovom, je vpisano tudi ime slovitega boksarja Maksa Schmelinga, ki si ga je priboril leta 1927, preden je šel glas o njem po vsem svetu. Med ostalimi boksarskimi prvaki te vrste so zastopani švicarji, Holanci, Belgijci, Švedci, Španci, Francozi in dvakrat tudi Italijani. Zadnji Italijan, ki se je povzpnil na to mesto, je bil Merlo Preciso, in sicer leta 1935.

Oba boksarja čaka torej danes važna naloga, da spet lahko povečata število zmag za svojo državo v tej vrsti boksarskih lovorik. Torej, ali Vogt in Nemčija petič, ali Musina in Italija tretjič?

Čisto na kratko

Pariški odvetnik Henry Jevain, ki je za Julesom Rimetom prevzel mesto predsednika francoske nogometne zveze, ni tako hud zagovornik amaterstva kakor njegov vrhovni šef Jean Borotra in bo zato francoskim nogometašem dovolil tudi majhne izjeme v vprašanju čistega amaterstva. Jevain misli uvesti razne koristne reforme in tako posredno pomagati nogometašem vsaj do skromnih stalnih zaslužkov. Vsak poklicni igralec naj bi bil vsaj navidezno zaposlen v poklicu, iz tujine pa bo Francija skušala omejiti dotok konkurence na najmanjšo mero. Tako si Jevain in njegovi sodelavci obetajo, da se bo dal spet ustvariti elitni razred francoskega nogometa.

Italijanski list »Giornale di Genova« javlja iz Budimpešte: Kakor se je izvedelo, se je madžarska sportna zveza odločila za prekinitev sportnih odnosov s Švico, in sicer iz razloga, ker je slednja brez navedbe vzrokov odpovedala nogometno srečanje med Švicarsko in madžarsko reprezentanco, ki naj bi bilo dne 24. maja.

Na univerzi v Oslu je govoril norveški sportni vođa Charles Hoff — to je oni skakalec ob palici, ki je bil dolga leta tudi svetovni rekord — o novem redu v norveškem sportu. Hoff je v svojih izjavah poudarjal veliko vrednost, ki jo narodno socialistična država v splošnem pripisuje sportu. Glede na to hočejo tudi novi voditelji Norveške izdati enako geslo, kakršno so svoj čas izdali Nemci, da bodo tudi Norvežani postali »narod telesne vzgoje«. Na Norveškem bo v kratkem imenovan poseben sportni svet pod predsedstvom ministra Axel Stanga.

Japonska teniška zveza bo letošnjo teniško sezono otvorila v drugi polovici meseca maja. Kljub vojni bo baje na ta dan nastopilo v izbirnih tekmah nič manj kakor 10.000 japonskih teniških igralcev. Zmagovalci bodo pozneje zastopali svojo državo v igrah za vzhodno-azijsko teniško prvenstvo.

Nedeljska križanka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15				16			17				18		
19			20	21		22				23		24	
25		26		27		28			29		30		
		31			32			33					
34	35	36					37					38	
39		40					41		42			43	
44				45		46		47		48			
		49	50		51				52		53	54	55
56	57				58				59		60		
61				62								63	

Vodoravno: 1 mlajša kamena doba, 8 hrvaški knez, ki je l. 925 postal kralj, 15 žensko ime, 16 Homerjev ep, 18 stari španski kovani srebrniki, 19 kratka za »nota bene« (posebej pomni), 20 kazalni zaimek, 22 grška boginja, 23 avtomobilska oznaka za Peru, 24 egipčansko božanstvo, 25 vrsta živali, tudi vrsta pesmi, 28 žensko ime, 29 naš pesnik Anton, 31 perot, del aviona, 33 nagib, pobuda, 34 grška črka, 36 sprednja stran kovanega denarja, 37 slovstvena oblika, 38 Lutrov nasprotnik, 39 široka ulica z drevedom, 40 zlasti v Ameriki, 42 odlikovanje, 44 prekop, 45 stara pritrilnica, 46 električna mera, 48 japonska dolžinska mera, 49 predplačilo, 51 ubranost, umerjenost, 53 hrvaški pisatelj, 56 praprebivalec Japonske, 58 rimski grič, 60 Ibsenova drama, 61 ruska poročevalska agencija, 62 svobodomislec, 63 predlog.

Navpično: 1 gora v Himalaji, 2 otok, kamor je bil pregnan Napoleon, 3 mera v elektriki, 4 papežev grad v Rimu, 5 osebni zaimek, 6 črna kreča, 7 spletni lasje, 8 jezero v Abesiniji, 9 pesnitev, 10 malozajška boginja, 11 pravilo, da je »zlata«, 12 bodrilnica, 13 reka v Švici, 14 mesto na Kavkazu, 17 mesto v Nemčiji, 21 žensko ime, 23 naš skladatelj iz 19. veka, 24 26 inicijali naše pisateljice, 27 drevedo,

29 gora nad Splitom, 30 dva ista konsonanta, 32 molí! (latin.), 33 poljska rastlina, 35 možno ime, 38 števniki, 40 poročnik, 41 an, 23 silv, 24 1 e, 25 antropologija, 29 talij, 32 Oise, 33 imam, 34 edil, 35 drsalke, 37 lok, 39 kok, 40 dre, 41 tja, 42 menih, 44 Travlata, 47 ljubiti, 49 pravoslovce, 52 jat, 53 rejeni, 55 Anti, 56 Enare, 58 Ale, 59 Aden, 60 oniks, 61 ar.

Rešitev nedeljske križanke

Vodoravno: 1 atentat, 9 kapitan, 15 rov, 16 Elizaj, 18 Bog, 19 ro, 20 Hradčani, 21 an, 23 silv, 24 1 e, 25 antropologija, 29 talij, 32 Oise, 33 imam, 34 edil, 35 drsalke, 37 lok, 39 kok, 40 dre, 41 tja, 42 menih, 44 Travlata, 47 ljubiti, 49 pravoslovce, 52 jat, 53 rejeni, 55 Anti, 56 Enare, 58 Ale, 59 Aden, 60 oniks, 61 ar.

Navpično: 1 arhitektura, 2 toreador, 3 Eva, 4 tečaj, 5 Alan, 6 Tintoret, 7 Oziris, 8 ri, 10 ab, 11 Polom, 12 ig, 13 Ori, 14 Novak, 17 Japelj, 22 no, 23 simfonia, 26 ost, 27 Lie, 28 galeb, 30 likanje, 31 il, 35 Dravid, 36 Kalvin, 38 klata, 40 Diana, 42 mucek, 43 hiter, 45 vre, 46 Asan, 48 je, 50 L(enau) N(ikolaus), 51 Oto, 54 el, 57 N(ovi) S(adi).

»Popravi!« v križanki iz prejšnje nedelje stoji ime španskega dramatika De la Barce, moralo bi se stati ime De Vege.

Mali oglasi

Služba dobi

Beseda l. -60, taksa -60, za dajanje naslova ali za t. 1. -60.

Korespondentko
perfektno v slovenskem, italijanskem in po možnosti nemškem jeziku, večjo slovensko in italijansko steno-grafijo, sprejema vso poslovalnico. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Korespondentko«. 4105-1

Gospodično
lepe znanosti, 22-28 let, stara, plavalnica, spretno sobarico, iščem. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Gospodično«. 4157-1

Kuharico
pričepitve znanosti, 25-35 let, stara, spretna, iščem. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Kuharico«. 4158-1

Zdravo dekle
močno, 22-25 let, stara, za v. hišna del. iščem. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Zdravo dekle«. 4159-1

Daktilografko
zmožno perfektno italijanskega jezika, sprejemam takoj. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Daktilografko«. 4198-1

Mlad blavec
pošten, trezen, dobi službo v obrt. Prednost ima oni, kateri zna delati sodovico. Zgornji Anton, sodovinar, Cerknica. 4183-1

Korespondentko
možnosteno mlajšo moč, za dobro šolsko predizobrazbo, najmanj triletno prakso po možnosti v živilski stroki, obvladajoč popolnoma italijansko in nemško, steno-grafijo, iščem. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Korespondentko«. 4128-1

Postrežnico
za 3 ure dopolne iščem. Strelšica ul. 26. 4243-1

Postrežnico
za nekaj ur popoldne iščem v Ventoskovi ulici 6-I. 4239-1

Hišnika
sprejemam za veliko hišo v centru (3 stopnišča). Stanovanje in plača. Ponudbe s popisom osebnosti in družinskih razmer na o. g. odd. Jutra pod »Hišnika«. 4265-1

Pošteno dekle
srednjih let, ki ima veselje do otroka in zmožna gospodinjstev del, lahko nastopi takoj službo. Gostilna, M. R. Rožna dolina, Cesta II-3. 4273-1

Brivskega pomočnika
in vajenca sprejemam takoj. Bradca Stane, Medvedova c. 22. 4274-1

Mizarskega pomočnika
dobro moč, sprejemam v stalno delo. Trška c. 17. 4283-1

Brivskega pomočnika (-co)
sprejema takoj salon Tyrševa 37. 4282-1

Brivskega pomočnika
dobrega, hitrega, sprejema Frank Hilda, Zeljarska ul. 11, Kolozija. 4298-1

Mladega ključavničarja
eventuelno mehanika, sprejemam takoj. Generator delavnica, Tyrševa 13 (Figo-vec, levo dvorišče). 4309-1

Služkinjo
sprejemam takoj. C. Viktorje Emanuela št. 3-III, levo. 4301-1

Čevlji pomočnika
za razna dela takoj sprejemam. Mirje 4. 4300-1

Postrežnica
večja obdelovalna vrta za kuhinjo in primerno plačo. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Postrežnica«. 4327-1

Službe išče
Beseda l. -60, taksa -60, za dajanje naslova ali za t. 1. -60.

Kuharica
srednjih let, išče službo k boljši družini. Zelo varčna in poštena. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4219-2

Trgovski pomočnik
izveščan v vseh panogah, govori italijansko in nemško, išče primerne namestitve. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4214-2

Gospodinja
večja vseh del, išče službo na delu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4175-2

Korespondentka
slov.-nemška, deloma italijanska, išče službo. Gre tu in v Italijo ali na delo. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Korespondentka«. 4108-2

Vrtove

cvetlične in zelenjadne, prevzame v oskrbovanje in splošno dela, grajski vrtnar Kurek Josip, Bernekcova 48, Ljubljana. 4114-2

Orožniški narednik
v pokoru, 50 let, išče primerne službe, vrtarstvo, skladiščnika, nočnega čuvarja ali slično. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Orožniški narednik«. 4008-2

Mlada in zdrava
gospa gre za dojitelj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4248-2

31letna pridna
in poštena, za večletno prakso v gostilni in kuhinji, govori tudi italijansko, želi službo na delu. Eventuelno položaj kaviarja. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »31letna pridna«. 4253-2

Gospodična
mlajša, s triletno pisarniško prakso ter perfektnim znanjem nemške in stroje-pisja, išče primerne zaposlitve. Pisarne ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Gospodična«. 4254-2

Izveščana bolničarka
z dolgoletno prakso in dobri spretnostmi, išče delo. Poizve se: Florjanska ul. 23-III. 4264-2

Mlad elektrotehnik
samski, trezen, s prakso in odličnimi spretnostmi, sprejema strojno službo. Vprašati pri Senica-Pintar, Ljubljana, Beethovnova 14-IV. 4268-2

Manufakturnist
za večletno prakso, samski, pošten, s primerno referenco, zmožen samostojnosti poslovanja, veriziran isto galanterijo, mode, konfekcije, želi namestitve proti voljni deli, v zvezi s kodi za leto 1942. Julio, Vodnikov trg 5 pri g. Megla. 4270-2

Gospodična
z maturo mešč. žele, z znanjem stroje-pisja, lepo pisavo in dobra risarica, prosi za primerno zaposlitev. Cenjene ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Gospodična«. 4272-2

Strojepiska
večja italijanka, išče za posilje. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Strojepiska«. 4287-2

Vajenci (-ke)
Beseda l. -60, taksa -60, za dajanje naslova ali za t. 1. -60.

Vajenca
za ključavničarstvo sprejemam. Kralj Ivan, Gregorčičeva 5. 4146-44

Sprejemem
brivskega vajenca in frizerske pomočnika. Edvard, Ljubljana VII, Celovška 93. 4286-44

Učenko
ki ima veselje do šivanja, sprejema takoj salon Mire Škarab, Ulica 3. maja 5-III, (Aleksandrova). 4321-44

Pouk
Beseda l. -60, taksa -60, za dajanje naslova ali za t. 1. -60.

Italijanščino
poučujem od prvih počitkov do dovršene konverzacije, eventuelno in po zmeri cen. Dopise na o. g. odd. Jutra pod »Italijanščino«. 4285-4

Kdo bi poučeval
stvarjejo damo po lahki metodi italijanščino, Nemško-italijansko. Pisarne ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Kdo bi poučeval«. 4284-4

Priprava za gimn.
privatne izpite v učnih težnjah na Zrinjskega c. 7-II. 4279-4

Italijanščino
poučujem v govoru in pisanju. Nudim vestransko pomoč pri prevajanju, prevajam, prevajam, prevajam. Pripravljam maturante. Tudi v skupinah. Vrhovčeva 12, visoko pritličje, levo (blizu Tabora). 4291-4

Nemščino
poučujem otroke in odrasle. Konverzacija na o. g. odd. Jutra pod »Nemščino«. 4302-4

Zasluzek
Beseda l. -60, taksa -60, za dajanje naslova ali za t. 1. -60.

Za prevoz drv
Tiskar - Ljubljana iščem tovorni avto. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4197-3

Pobiralke pentelj
na nogavice, izurjen, sprejemam, event. oddam stroji na dom. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Pobiralke pentelj«. 4281-3

Prodam
Beseda l. -60, taksa -60, za dajanje naslova ali za t. 1. -60.

Veliko oklopio
blagajno znamke »Arheime«, ugodno prodamo. Gradišče 2. 4217-6

Vosek
rumen, prodaja Medana, Zidovska ul. 6. 4291-6

Ugodno prodamo

dobro ohranjen t. 1. t. 2. t. 3. t. 4. t. 5. t. 6. t. 7. t. 8. t. 9. t. 10. t. 11. t. 12. t. 13. t. 14. t. 15. t. 16. t. 17. t. 18. t. 19. t. 20. t. 21. t. 22. t. 23. t. 24. t. 25. t. 26. t. 27. t. 28. t. 29. t. 30. t. 31. t. 32. t. 33. t. 34. t. 35. t. 36. t. 37. t. 38. t. 39. t. 40. t. 41. t. 42. t. 43. t. 44. t. 45. t. 46. t. 47. t. 48. t. 49. t. 50. t. 51. t. 52. t. 53. t. 54. t. 55. t. 56. t. 57. t. 58. t. 59. t. 60. t. 61. t. 62. t. 63. t. 64. t. 65. t. 66. t. 67. t. 68. t. 69. t. 70. t. 71. t. 72. t. 73. t. 74. t. 75. t. 76. t. 77. t. 78. t. 79. t. 80. t. 81. t. 82. t. 83. t. 84. t. 85. t. 86. t. 87. t. 88. t. 89. t. 90. t. 91. t. 92. t. 93. t. 94. t. 95. t. 96. t. 97. t. 98. t. 99. t. 100. t. 101. t. 102. t. 103. t. 104. t. 105. t. 106. t. 107. t. 108. t. 109. t. 110. t. 111. t. 112. t. 113. t. 114. t. 115. t. 116. t. 117. t. 118. t. 119. t. 120. t. 121. t. 122. t. 123. t. 124. t. 125. t. 126. t. 127. t. 128. t. 129. t. 130. t. 131. t. 132. t. 133. t. 134. t. 135. t. 136. t. 137. t. 138. t. 139. t. 140. t. 141. t. 142. t. 143. t. 144. t. 145. t. 146. t. 147. t. 148. t. 149. t. 150. t. 151. t. 152. t. 153. t. 154. t. 155. t. 156. t. 157. t. 158. t. 159. t. 160. t. 161. t. 162. t. 163. t. 164. t. 165. t. 166. t. 167. t. 168. t. 169. t. 170. t. 171. t. 172. t. 173. t. 174. t. 175. t. 176. t. 177. t. 178. t. 179. t. 180. t. 181. t. 182. t. 183. t. 184. t. 185. t. 186. t. 187. t. 188. t. 189. t. 190. t. 191. t. 192. t. 193. t. 194. t. 195. t. 196. t. 197. t. 198. t. 199. t. 200. t. 201. t. 202. t. 203. t. 204. t. 205. t. 206. t. 207. t. 208. t. 209. t. 210. t. 211. t. 212. t. 213. t. 214. t. 215. t. 216. t. 217. t. 218. t. 219. t. 220. t. 221. t. 222. t. 223. t. 224. t. 225. t. 226. t. 227. t. 228. t. 229. t. 230. t. 231. t. 232. t. 233. t. 234. t. 235. t. 236. t. 237. t. 238. t. 239. t. 240. t. 241. t. 242. t. 243. t. 244. t. 245. t. 246. t. 247. t. 248. t. 249. t. 250. t. 251. t. 252. t. 253. t. 254. t. 255. t. 256. t. 257. t. 258. t. 259. t. 260. t. 261. t. 262. t. 263. t. 264. t. 265. t. 266. t. 267. t. 268. t. 269. t. 270. t. 271. t. 272. t. 273. t. 274. t. 275. t. 276. t. 277. t. 278. t. 279. t. 280. t. 281. t. 282. t. 283. t. 284. t. 285. t. 286. t. 287. t. 288. t. 289. t. 290. t. 291. t. 292. t. 293. t. 294. t. 295. t. 296. t. 297. t. 298. t. 299. t. 300. t. 301. t. 302. t. 303. t. 304. t. 305. t. 306. t. 307. t. 308. t. 309. t. 310. t. 311. t. 312. t. 313. t. 314. t. 315. t. 316. t. 317. t. 318. t. 319. t. 320. t. 321. t. 322. t. 323. t. 324. t. 325. t. 326. t. 327. t. 328. t. 329. t. 330. t. 331. t. 332. t. 333. t. 334. t. 335. t. 336. t. 337. t. 338. t. 339. t. 340. t. 341. t. 342. t. 343. t. 344. t. 345. t. 346. t. 347. t. 348. t. 349. t. 350. t. 351. t. 352. t. 353. t. 354. t. 355. t. 356. t. 357. t. 358. t. 359. t. 360. t. 361. t. 362. t. 363. t. 364. t. 365. t. 366. t. 367. t. 368. t. 369. t. 370. t. 371. t. 372. t. 373. t. 374. t. 375. t. 376. t. 377. t. 378. t. 379. t. 380. t. 381. t. 382. t. 383. t. 384. t. 385. t. 386. t. 387. t. 388. t. 389. t. 390. t. 391. t. 392. t. 393. t. 394. t. 395. t. 396. t. 397. t. 398. t. 399. t. 400. t. 401. t. 402. t. 403. t. 404. t. 405. t. 406. t. 407. t. 408. t. 409. t. 410. t. 411. t. 412. t. 413. t. 414. t. 415. t. 416. t. 417. t. 418. t. 419. t. 420. t. 421. t. 422. t. 423. t. 424. t. 425. t. 426. t. 427. t. 428. t. 429. t. 430. t. 431. t. 432. t. 433. t. 434. t. 435. t. 436. t. 437. t. 438. t. 439. t. 440. t. 441. t. 442. t. 443. t. 444. t. 445. t. 446. t. 447. t. 448. t. 449. t. 450. t. 451. t. 452. t. 453. t. 454. t. 455. t. 456. t. 457. t. 458. t. 459. t. 460. t. 461. t. 462. t. 463. t. 464. t. 465. t. 466. t. 467. t. 468. t. 469. t. 470. t. 471. t. 472. t. 473. t. 474. t. 475. t. 476. t. 477. t. 478. t. 479. t. 480. t. 481. t. 482. t. 483. t. 484. t. 485. t. 486. t. 487. t. 488. t. 489. t. 490. t. 491. t. 492. t. 493. t. 494. t. 495. t. 496. t. 497. t. 498. t. 499. t. 500. t. 501. t. 502. t. 503. t. 504. t. 505. t. 506. t. 507. t. 508. t. 509. t. 510. t. 511. t. 512. t. 513. t. 514. t. 515. t. 516. t. 517. t. 518. t. 519. t. 520. t. 521. t. 522. t. 523. t. 524. t. 525. t. 526. t. 527. t. 528. t. 529. t. 530. t. 531. t. 532. t. 533. t. 534. t. 535. t. 536. t. 537. t. 538. t. 539. t. 540. t. 541. t. 542. t. 543. t. 544. t. 545. t. 546. t. 547. t. 548. t. 549. t. 550. t. 551. t. 552. t. 553. t. 554. t. 555. t. 556. t. 557. t. 558. t. 559. t. 560. t. 561. t. 562. t. 563. t. 564. t. 565. t. 566. t. 567. t. 568. t. 569. t. 570. t. 571. t. 572. t. 573. t. 574. t. 575. t. 576. t. 577. t. 578. t. 579. t. 580. t. 581. t. 582. t. 583. t. 584. t. 585. t. 586. t. 587. t. 588. t. 589. t. 590. t. 591. t. 592. t. 593. t. 594. t. 595. t. 596. t. 597. t. 598. t. 599. t. 600. t. 601. t. 602. t. 603. t. 604. t. 605. t. 606. t. 607. t. 608. t. 609. t. 610. t. 611. t. 612. t. 613. t. 614. t. 615. t. 616. t. 617. t. 618. t. 619. t. 620. t. 621. t. 622. t. 623. t. 624. t. 625. t. 626. t. 627. t. 628. t. 629. t. 630. t. 631. t. 632. t. 633. t. 634. t. 635. t. 636. t. 637. t. 638. t. 639. t. 640. t. 641. t. 642. t. 643. t. 644. t. 645. t. 646. t. 647. t. 648. t. 649. t. 650. t. 651. t. 652. t. 653. t. 654. t. 655. t. 656. t. 657. t. 658. t. 659. t. 660. t. 661. t. 662. t. 663. t. 664. t. 665. t. 666. t. 667. t. 668. t. 669. t. 670. t. 671. t. 672. t. 673. t. 674. t. 675. t. 676. t. 677. t. 678. t. 679. t. 680. t. 681. t. 682. t. 683. t. 684. t. 685. t. 686. t. 687. t. 688. t. 689. t. 690. t. 691. t. 692. t. 693. t. 694. t. 695. t. 696. t. 697. t. 698. t. 699. t. 700. t. 701. t. 702. t. 703. t. 704. t. 705. t. 706. t. 707. t. 708. t. 709. t. 710. t. 711. t. 712. t. 713. t. 714. t. 715. t. 716. t. 717. t. 718. t. 719. t. 720. t. 721. t. 722. t. 723. t. 724. t. 725. t. 726. t. 727. t. 728. t. 729. t. 730. t. 731. t. 732. t. 733. t. 734. t. 735. t. 736. t. 737. t. 738. t. 739. t. 740. t. 741. t. 742. t. 743. t. 744. t. 745. t. 746. t. 747. t. 748. t. 749. t. 750. t. 751. t. 752. t. 753. t. 754. t. 755. t. 756. t. 757. t. 758. t. 759. t. 760. t. 761. t. 762. t. 763. t. 764. t. 765. t. 766. t. 767. t. 768. t. 769. t. 770. t. 771. t. 772. t. 773. t. 774. t. 775. t. 776. t. 777. t. 778. t. 779. t. 780. t. 781. t. 782. t. 783. t. 784. t. 785. t. 786. t. 787. t. 788. t. 789. t. 790. t. 791. t. 792. t. 793. t. 794. t. 795. t. 796. t. 797. t. 798. t. 799. t. 800. t. 801. t. 802. t. 803. t. 804. t. 805. t. 806. t. 807. t. 808. t. 809. t. 810. t. 811. t. 812. t. 813. t. 814. t. 815. t. 816. t. 817. t. 818. t. 819. t. 820. t. 821. t. 822. t. 823. t. 824. t. 825. t. 826. t. 827. t. 828. t. 829. t. 830. t. 831. t. 832. t. 833. t. 834. t. 835. t. 836. t. 837. t. 838. t. 839. t. 840. t. 841. t. 842. t. 843. t. 844. t. 845. t. 846. t. 847. t. 848. t. 849. t. 850. t. 851. t. 852. t. 853. t. 854. t. 855. t. 856. t. 857. t. 858. t. 859. t. 860. t. 861. t. 862. t. 863. t. 864. t. 865. t. 866. t. 867. t. 868. t. 869. t. 870. t. 871. t. 872. t. 873. t. 874. t. 875. t. 876. t. 877. t. 878. t. 879. t. 880. t. 881. t. 882. t. 883. t. 884. t. 885. t. 886. t. 887. t. 888. t. 889. t. 890. t. 891. t. 892. t. 893. t. 894. t. 895. t. 896. t. 897. t. 898. t. 899. t. 900. t. 901. t. 902. t. 903. t. 904. t. 905. t. 906. t. 907. t. 908. t. 909. t. 910. t. 911. t. 912. t. 913. t. 914. t. 915. t. 916. t. 917. t. 918. t. 919. t. 920. t. 921. t. 922. t. 923. t. 924. t. 925. t. 926. t. 927. t. 928. t. 929. t. 930. t. 931. t. 932. t. 933. t. 934. t. 935. t. 936. t. 937. t. 938. t. 939. t. 940. t. 941. t. 942. t. 943. t. 944. t. 945. t. 946. t. 947. t. 948. t. 949. t. 950. t. 951. t. 952. t. 953. t. 954. t. 955. t. 956. t. 957. t. 958. t. 959. t. 960. t. 961. t. 962. t. 963. t. 964. t. 965. t. 966. t. 967. t. 968. t. 969. t. 970. t. 971. t. 972. t. 973. t. 974. t. 975. t. 976. t. 977. t. 978. t. 979. t. 980. t. 981. t. 982. t. 983. t. 984. t. 985. t. 986. t. 987. t. 988. t. 989. t. 990. t. 991. t. 992. t. 993. t. 994. t. 995. t. 996. t. 997. t. 998. t. 999. t. 1000. t. 1001. t. 1002. t. 1003. t. 1004. t. 1005. t. 1006. t. 1007. t. 1008. t. 1009. t. 1010. t. 1011. t. 1012. t. 1013. t. 1014. t. 1015. t. 1016. t. 1017. t. 1018. t. 1019. t. 1020. t. 1021. t. 1022. t. 1023. t. 1024. t. 1025. t. 1026. t. 1027. t. 1028. t. 1029. t. 1030. t. 1031. t. 1032. t. 1033. t. 1034. t. 1035. t. 1036. t. 1037. t. 1038. t. 1039. t. 1040. t. 1041. t. 1042. t. 1043. t. 1044. t. 1045. t. 1046. t. 1047. t. 1048. t. 1049. t. 1050. t. 1051. t. 1052. t. 1053. t. 105

Stroji

Beseda 1. - 60. taksa - 60.
za dajanje naslova ali za
tifo 1. 3.-.

Widia nože
in brusilne plošče silicijum-
carbide od 150 mm premera
naprej dobavi iz skladišča
Gustav Levčar, Medvedova
c. 14, tel. 47-91. 4149-29

Stružnice
1000 in 1500 mm z Nor-
ton ali brez, Shaping 600
mm in druge stroje do-
bavi takoj Gustav Levčar,
Medvedova c. 14, telefon
47-91. 4149-29

Pletilne stroje
známke Popp št. 10/80 cm
in št. 8/80 cm, prodam. -
Rožkar, Mestni trg 17-1.
4237-29

Puh in perje prodaja
R. SEVER, Marijin trg 2!

PAPRIKA MARICH

Pepe rosso italiano
garantito puro!
In vendita presso i
migliori negozianti di
generi alimentari
e commestibili.

(italijanski rdeči po-
per za jamčeno čist!
V prodaji pri boljših
trgovcih jestevin
in kolonialnega
blaga.

TORRE ANN. CENTRALE (NAPOLI)
DITTA M. MARICH

ZAHVALA

Vsem, ki ste delili z nami gorje ob
nenadomestljivi izgubi našega pre-
dobra soproga, očeta, starega oče-
ta in tasta, gospoda

Ivana Kompoša
železniškega vpokojenca

poklonili cvetje, počastili na kateri-
koli način njegov spomin in vsem, ki
ste ga spomili na njegovi zadnji poti,
najprišernišja hvala.

Posebno se zahvaljujemo č. se-
stram, č. duhovščini, g. dr. Brand-
stetterju za skrb in nego ter pevsko-
mu društvu »Edinost«.

Ljubljana, dne 4. aprila 1942.

MARIJA soproga
ter otroci s sorodstvom

MLINI

Udarnokrižni (Schlagkreuzmühlen) in z
2 vertikalnima umetnima kamnoma, več
velikosti, za mletje kemikalij, pralnih
praškov, barv, rožičev, korenin, kosti,
dišav i. t. d.

J. KRAMER

strojna delavnica — LJUBLJANA, Šelenburgova 4
Telefon 4331 Več sto referenc

Potrži v globoki žalosti sporočamo, da nam je umrl naš nadvse ljubljeni
dobri mož, brat, svak in stric, gospod

FERI MIKOLIČ

krojač in posestnik

previden s tolažili sv. vere dne 3. aprila ob ½ 24. uri.

Pogreb dragoga pokojnika bo v nedeljo, dne 5. aprila ob ½ 5. uri popol-
dne iz hiše žalosti na Glavnem trgu št. 24 na mestno pokopališče.

Novo mesto, dne 4. aprila 1942.

ZALUJOČA ŽENA, BRATA in SESTRE
ter ostalo sorodstvo

Živali

Beseda 1. - 60. taksa - 60.
za dajanje naslova ali za
tifo 1. 3.-.

Brejo kožo
dobro mlekarico, prodam.
Mlakar, Velika čolnarska
ulica 23. 4115-27

Dve zajki
ena s 6 mladici, druga
breja, prodam. Frankop-
ska ulica 27, levo. 4185-27

Prodaj
2 samici z mladici, belgijski
orjaki. Kolesijska ul.
21, pritličje. 4187-27

Izgubil se je
mlad pes volčjak: sliši na
ime Lux. Oddati pri Ob-
novi, Vošnjakova 24. 4240-27

Berite oglase
JUTRA
in poslušajte se jih!

Ženitve
Beseda 1. - 60. taksa - 60.
za dajanje naslova ali za
tifo 1. 3.-.

Soliden
35leten konceptni uradnik
bi hotel biti dober mož
simpatični in inteligentni
nečlen do 28 let. Cen-
enje ponudbe prosim na
ogl. odd. Jutra pod »Srce
in pamete. 4155-25

Mladenč obrtnik
išče znanja s postenim, pre-
prostim dekletom v svrhu
ženitve. Cenene ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Pomlad«. 4257-25

Gospodična
želi spoznati gospoda od
30 do 35 let v svrhu že-
nitve. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Rožica«. 4255-25

Izgubljeno
Beseda 1. - 60. taksa - 60.
za dajanje naslova ali za
tifo 1. 3.-.

Opozorilo!
Iz čakalnice je bila ukra-
dena umetniška slika mani-
šega formata, predstavljajo-
ča starin obraz. Kdor iz-
sledi tate, prejme 100 lir
nagrade. Dr. Perko, Vod-
matska 3. 4165-28

Filatelija

Beseda 1. - 60. taksa - 60.
za dajanje naslova ali za
tifo 1. 3.-.

Kupujem
nerabljenke znamke
v kompletnih serijah ali
zbirkah, izključno od fila-
telistov, nikakor ne od tr-
govcev. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra. 4208-39

Filatelisti pozor
Nakup in prodajo
znamk vseh vrst. JOL
alibonov in filatelisti-
čnih potrebščin je naj
ugodnejša v knjigarni
Dolžan Ljubljana Stri

Obrt
Beseda 1. - 60. taksa - 60.
za dajanje naslova ali za
tifo 1. 3.-.

Damska krojačica
Gregorčičeva 12-11 izdeluje
in predeluje vso damsko
garderobo prvotno in po
zmerni ceni. 4145-30

Krznene plašče
in drugo kožuhovino spre-
jemamo v shrambo. Tudi
za potrebna popravila ima-
mo sedaj največ časa.
L. ROT, krznarstvo, Ljub-
ljana, Mestni trg 3.
T 69-30

Zajčje kože
nam dajte takoj v stroje-
nje, da vam jih molu ne
poškodujejo. — L. ROT,
krznarstvo, Ljubljana, Mest-
ni trg 3. T 70-30

Obrt za trg. z lesom
takoj prodam. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Pro-
tokolirana«. 4241-30

Obrtni list za trg.
z mešanim blagom
prodam. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Ljubli-
ana«. 4242-30

Kdo posodi
obrotni list za trgovino na
debelo proti odškodnini. —
Naslov v vseh poslovalni-
ciah Jutra. 4261-30

Obrtni list
za trg. z mešanim blagom
in alkoholnimi piščami,
ugodno oddam. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Obrt«. 4261-30

Razno
Beseda 1. - 60. taksa - 60.
za dajanje naslova ali za
tifo 1. 3.-.

Prevode
v italijanščino
kakor tudi prošnje za do-
volilnice izdeluje pisarna
Volčič, Knaflička (pri
Dvojakova) 13, tel. 36-96.
3430-37

Ako hočete imeti
Vašo zemljo dobro
in poceni preorano, obrnite
se na naslov, ki ga pove
ogl. odd. Jutra. 4192-37

INSERIRAJ
V »JUTRO«!

Vende licenza
regeneratore
GOMMA,
VECCHIA,
CAUCCIO
procedimento sem-
plice, brevettato
con certificato sta-
tale. Scrivere
Cassetta U 3194 M Unione Pubblicità
Italiana, Roma

Prodaj licenza
regeneratore
STARO GUMO,
KAVCUC
enostavnega po-
stopka, patentira-
no z državnim po-
trdilom. Pišite na

AERODINAMIČEN STROJ

za pobiranje pentelj
na nogavicah

Možnost postranskega za-
sluška na domu vsakomur.
Stroj vedno na zalogi pri:

„TRINOM“ LJUBLJANA
Miklošičeva cesta 13

VITA FELICE
CON 12 LIRE?
SREČNO ŽIVLJENJE
ZA 12 LIR?

Si, puoi averla se, acquistando un
biglietto della Lotteria di Tripoli
sarai tra i fortunati vincitori di
qualcuno dei numerosi e ricchi
premi che verranno estratti in
Roma il 10 Maggio p. v. Pensa
quante volte hai buttato via 12 lire
per una cosa inutile o uno svago
mancato! Impiegale una volta a
tentare la sorte. Possono bastare
per farti milionario e cambiare
tutta la tua vita.

Da, lahko imaš srečno življenje,
če si nabaviš srečno Loterije Tri-
polija in boš med srečnimi dobit-
niki ene številnih in bogatih pre-
mij, ki bodo izžrebane v Romi dne
10. maja t. l. Pomisli, kolikokrat
si zapraviš 12 lir za nepotrebno
stvar ali za puhlo zabavo! Uporabi
jih enkrat za tvojo srečo. One ti
lahko zadoščajo, da postaneš mili-
onar, s čimer se ti spremeni ves
potek tvojega življenja za celo
življenje.

LOTTERIA DI TRIPOLI

INSERIRAJTE V »JUTRO«!

VSAK

naš naročnik
je zavarovan

ALI

ste poravnali
naročnino?

Širite

»JUTRO«

2951

DRVA

PREMOG

IV. SCHUMI

DOLENSKA

CESTA

BUDINI
Oetker

con poca spesa, in pochi minuti,
un cibo eccellente per tutti

**Dr. OETKER-jevi praški za pudinge, z
majhnimi izdatki, pripravljeni v nekoliko
minutah, izborna hrana za vse.**

Dot. A. OETKER & C. MILANO - Via Monte S. Genesio 2

Uspešno oglaševanje le v »Jutru«!

KREDITNI ZAVOD ZA TRGOVINO
IN INDUSTRIJO

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50

Telefon: 37-81, 37-82, 37-83, 37-84.

Brzjavni naslov: Kredit Ljubljana

Podružnica v Beogradu, Uzun Mirkova ulica 10 — Telefon 29-154
Brzjavni naslov: Kredit Beograd

Obreštuje vloge, kupuje in prodaja vrednostne papirje, devize in valute,
sprejema borzna naročila, daje predjume in kredite, eskomptira menice in
jih prevzema v inkaso, vnovčuje kupone, izvršuje nakazila doma in v tu-
jino, safedeposits itd.

Per le MASSAIE!

Za GOSPODINJE!

abbiamo studiato e costruito
questo fornello elettrico bre-
vettato, di alto rendimento e
modico consumo. Funziona-
mento sicuro, rapido, senza
pericoli.
L'ideale ausiliario della moder-
na cucina autarchica. Indicare
voltaggio. — Si spedisce inviando vaglia
di L. 110 (compreso imballo e porto) op-
pure contrassegno di L. 115 alla Ditta

smo preučili in sestavili tole
patentirano električno peči-
co velike zmogljivosti in
zmerne porabe toka. Deluje
hitro in brez nevarnosti.

Idealna pomočnica moderne av-
tarhične kuhinje. Navedite vol-
tažo! Dobite jo, če pošljete 110 lir po
nakaznici (z zavojnico in poštino vred)
ali 115 lir po povzetju pri tržnici

SI-VE-RA Via XX settembre 24 L. — Milano

MESTNA
HRANILNICA
LJUBLJANSKA

PUPIVARNO
VARNA!

IZPLACUJE

»A VISTA VLOGE« VSAK ČAS, »NAVADNE« IN
»VEZANE« PO UREDBI. — SODNO DEPOZITNI
ODDELEK, HRANILNIKI, TEKOCI RACUNI ZA
VSE VLOGE IN OBEVEZE HRANILNICE JAMCI

MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA

Banca cooperativa economica S. A. Zadružna gospodarska banka d. d.
a LUBIANA v LJUBLJANI

eseguisce tutte le operazioni di banca alle più favorevoli condizioni
Emissione d'assemi circolari

Telef. 2057, 2979

Izvršuje vse bančne posle po najugodnejših pogojih
Izdaja cirkularne čke

E. Salgark:

Črni gusar

Roman

Noben flibustir na Tortugi se ni mogel z njimi
primerjati v rabi orožja! Ti trije so Špance v Mehi-
škem zalivu baje takoj pripravili v strah. Nešteto
je bilo ladij, ki so jih uplenili, in mest, ki so jih
razdejali. Nihče se ni mogel upirati njihovim po-
nosnim, hitrim in dobro oboroženim gusarskim
brodovom!

»Verjamem, da ne!« je rekel črnec. »Treba je po-
gledati samo to ladjo!«

»Prišli pa so zanje žalostni dnevi.« je Carmaux
nadaljeval. »Ko je Zeleni gusar nekoč s svojo ladjo
odplul s Tortuge, je hotela nesreča, da je zašel v
sredo španskega brodovja. Po srditem boju so ga
premagali, ujeli in prepeljali na Tortugo. Tam ga
je dal Van Gould obesiti!«

»Spominjam se.« je rekel Moko. »Toda njegove-
ga trupla niso vrgli divjim zverem v pašo!«
»Ne, ker se je Črnemu gusarju posrečilo, da je s
peščico svojih zvestih skrivaj prišel v Maracaibo.
ga tam ukradel in ga potopil v morje!«

»Slišal sem o tej stvari! Pravijo, da je dal Van
Gould iz togote, ker ni mogel zgrabiti tudi brata,
ustreliti vse štiri vojake, ki so bili postavljeni k
obesencem za stražo!«

24

»Tedad je bil na vrsti Rdeči gusar, ki leži zdaj
tudi pokopan v Karibskem morju. A tretji brat je
najmočnejši. Ta bo iztrebil vso Van Gouldovo
rodbino!«

»Da, da, prijatelj! Kmalu pojde v Maracaibo,
kajti izpraševal me je o vseh podrobnostih. S celim
brodovjem se hoče lotiti mesta!«

»Pierre Nau, strašni Olonez, prijatelj Črnega
gusarja, je tudi še na Tortugi! Ta mu bo pomagati!«
Premolknil je dregnil črnca in Stillerja, ki sta
stala zraven njega, s komolcem in zašepetal:

»Evo ga! Ali ni tak, da bi se ga človek ustrašil?
Res je podoben morskemu pošasti!«

Oba sta se ozirala na poveljniški mostič. Tam je
stal gusar, ves v črni kakor zmerom, s svojimi
širokim, na čelo potegnjenim klobukom, s katerega
mu je v sapi vihralo črno pero.

Zdaj je s prekrizanimi rokami in z glavo visečo
na prsi počasi krenil po mostiču sem ter tja, ne
da bi bilo slišati njegove korake.

Poročnik Morgan je pazil na oni strani mostiča.
Ni se upal ogovoriti kapitana.

»Kakor prikazen!« je Stiller zamrmral.

»In Morgan mu je podoben!« je menil Carmaux.

»Ta tudi ni nikoli dobre volje. Baš prava sta se
našla!«

Tedaici se je skozi temo razlegel klic. Prišel je
z vrha glavnega jambora. Dvakrat je zavpilo:

»Ladja na vidiku!«

Črni gusar je mahoma obstal. Nekaj trenutkov je
tihu zrl po morju. Nato se je obrnil k Morganu:

»Dajte utrtni luči!«

Komaj so mornarji na prednji palubi začeli po-
velje, so jedrno pokrili veliki svetilki ob straneh
ladje.

Ko je bilo na »Folgoru« vse temno, je kapitan
vprašal jarmornega stražarja, v katero smer plove
ladja, ki jo je opazil.

»Proti jugu, poveljnik!«

»Proti venezuelski obali?«

»Mislim, da!«

»V kakšni razdalji?«

»Šest ali sedem milj!«

»Se ne motiš?«

»Ne, ker dobro razločim luči!«

Gusar je kratko zaklical:

»Vsi možje na palubo!«

Komaj pol minute je trajalo, da se je zbrala na
palubi vsa posadka, sestojela iz 120 flibustirjev:
možje od konopja pri iadrih, jarmorni stražniki
visoko zgoraj, najboljši strelci v jarmornih koših
in na ladijskem gradiču, ostali mornarji pa vzdolž
ograje. Topničarji so stali za svojimi topovi s pri-
žganimi netili v rokah.

Red, ki je vladal na flibustirskih ladjah, je bil
tako strog, da se niso mogle primerjati z njimi niti
vojne ladje največjih pomorskih držav. Ta moštva,
sestavljena po večini iz izvrška francoskih, itali-
janskih nizozemskih nemških in angleških luk ob
Mehiškem zalivu so bila sicer pogosto vdana vsem
grehotam a smrti se niso bala. Bila so neverjetno
drzna in zmorna največjih dejanj. Ubogala so ka-
kor jagnjeta v pričakovanju da se bodo mogla v
bojih pokazati tiere. Ti pomorščaki so vedeli, da ne

bodo njih vodje pustili nobene zanikarnosti neka-
zanovane in da jim za najmanjšo nerednost grozi
strel v glavo, če ne, pa vsaj izpostavljenost na sa-
motnem otoku.

Ko se je Črni gusar prepiral, da so vsi na svojih
mestih, se je obrnil k Morganu, ki je čakal nje-
govih ukazov.

»Mislite, da je ladja španska?« je vprašal.

»Da, poveljnik!«

»Potem bo ta noč usodna zanj! Marsikdo izmed
njih ne bo več videl jutrišnjega solnca!«

»Ali jih napademo še noč?«

Kapitan je pritrdil.

Morgan je skočil na ograjo in pogledal po morju.

V temi, ki je odevala šumečo ravan, sta se pokazali
dve svetli piki.

»Zdaj so štiri milje od nas!« je zaklical poročnik.

»In plovejo proti jugu?« je vprašal gusar.

»Proti Maracaibu!«

»Ukrenite torej, kar je treba, da presekamo tuji
ladji pot! Dajte spraviti na palubo sto ročnih gran-
nat ter zavarujte hodnike in kabine!«

»Toda če bomo ladjo obstreljevali, izgubimo
ujetnike!«

»Kaj nam je do njih?«

»A na ladji utegeje biti bogastva! Korist naših
ljudi se mi smili!«

»Zanie imam dovolj zlata! Okrenite ladjo!«

Ob prvem povelju se je oglasila piščalka višjega
podčastnika Konoparja so po bliskovo skrajšali
tadra in krmar je obrnil ladjo na levo.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja: Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Ljubomir Volčič. — Vsi v Ljubljani.